Բ· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 577 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 3 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1885 (Ն· Տ·) 15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1885 8 ՌԷՊԻ ԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1303

40 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه‌ده نورادونكيان خانده ارەوولك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues à l'EASTERN AGENCY
Karakeuy, Déirmén han

ԱՐԵՒԵԼՔ

Օ Ր Ա Գ Ի Ր

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ· Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արծաթ 200
» » Վեցամսեայ » » 100
» » Եռամսեայ » » 50
Գաւառաց » եւ տեղական
Թղթատարով՝ տարեկան » » 240
Գաւառաց համար եւ տեղական
Թղթատարով վեցամսեայ » » 120
Օտար երկիրներ, տարեկան Ֆրանք 56
» » վեցամսեայ » 28
Դուրս ղրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է։ Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չ'տրուիր։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՈՒՆՔ ԿԸՆԴՈՒՆՈՒԻՆ
ԻՍԴԸՐՆ ԷՃԷՆՍԻ
Գործաւորու-Բեան յետամբ, Գարա-քէօյ, Տէյիրմէն-խան

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ՕԾՈՒՄՆ
ՎԵՀԱՓԱՌ ՄԱԿԱՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

ՄԵՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԹՂԹԱԿՑԷՆ

1885 Նոյեմբերի 13 Էջմիածին

Էջմիածնից ուղղած հեռագիրները յայտարարեցին ամսոյս սկիզբներին որ Նորահաստատ Վեհ. Մակարի օծման հանդէսը կը կատարուի սոյն ամսի 10ին ։ Այդ մասին յայտնուած էր իւր ժամանակին և Պոլսոյ Պատրիարքարանին ։ Պատրիարքից Վեհ. Մակարին շնորհաւորական հեռագիր ստանալուց յետոյ, շաբաթ օրը, ամսի 9ին երեկոյեան դէմ Երեւանից ուղեւորեցայ դէպի Ս. Էջմիածին ։ Ժամը 4ին հասայ Վաղարշապատ, և անխտտելով չուշանալ շտապեցի վանքը գնալ ։ —Վանքի բակի մէջ երեւում էր մի խիտ բազմութիւն, շրջակայ գիւղերից, Վաղարշապատից և Երեւանից ։ Սկսուեցաւ երեկոյեան ժամերգութիւնը ։ Մայր աթոռի միաբանութիւնը զգեստաւորուած, խաչերով, խաչվառներով և եկեղեցական զարդերով դուրս եկան և սպասեցին Վեհարանի նախադռան մօտ Վեհափառին ։ —Նորահաստատ Հայրապետը դուրս գալով Վեհարանից մտաւ ամպհովանու տակ ։ Ամէնքը ուղղուեցան դէպի տաճարը «Հրաշափառ Աստուած» շարականը երգելով ։ Իբրեւ տեղի սեղանի առաջ կանգնելով Նորահաստատ Հայրապետը ասաց «Բերախ եղէ» Սաղմոսը ։ Դորանից յետոյ շարունակուեցաւ երեկոյեան ժամերգութիւնը ։ Երեկոյեան ժամերգութեան հետեւեց առաւօտեան ժամերգութիւնը ։ Ժամասացութիւնը բաւականին երկար տեւեց ։ բակի մէջ ժողովուրդը չստանում էր, ամեն կողմ եռեւում էր մի տեսակ իրարանցումն ։ լուր տարածուեցաւ որ գալիս է կառավարութեան ներկայացուցիչը Գ. Պրիբիլ և բերում է իւր հետ ուսումնարանների բացման հրամանը ։ Այդ լուրը կայծակի արագութեամբ տարածուեցաւ և ամենամեծ ազդեցութիւն գործեց ։ ամէնքը դորա վերայ միայն ուշադրութիւն էին դարձրել և դորա մասին միայն խօսում էին, և պարզ է այդ ։ Հայ ուսումնարանների փակուիլը մի բաւական ծանր հարուած էր Ռուսահայերի կեանքի ամենաքաղցրիկ կէտերին, նորա փայփայած դիտաւորութիւններին և սպասելիքներին ։ Դա մի նշանաւոր երեւոյթ էր և կը մնայ մեր պատմութեան մէջ ։ Բազմաթիւ աշակերտների, աշակերտուհիների զրկուիլը գիտութեան լոյսից, բազմաթիւ ուսուցիչների կրթութեան նուիրած ջանքերի մնացած լինելը, հայ դպրոցների փակուած դռները, այդ բոլորի տխուր տեսքը և յիշատակը, ներկայի պահանջների այլ կողմից ծանր տպաւորութիւնները, երբէք թոյլ չեն տալ հային իւր աչքը հեռացնել կատարուած իրողութիւնից ։ եւ ահա իւրաքանչիւր մի խօսքը դպրոցների բացման մասին ելեքտրական ազդեցութիւն է գործում ։ Նորահաստատ Հայրապետը Տփխիսից սկսած մինչեւ Էջմիածին ամեն տեղ իւր խօսքերի մէջ յայտնել է որ ուսումնարանները շուտով պիտի բացուին ։ Ժողովուրդը այդ միշտ յիշում է ։ եւ ահա այժմ էլ լուր տարածուեցաւ թէ օծման հանդէսը պիտի փայլ ստանայ դպրոցների բացման աւետիքը տալով ։ ամէնքը սպասում էին սրտատրոփ ։ Յաջորդ կիւրակի օրը ամէնքի համար այդ կողմից մի ցնծական ազդեցութիւն էր ըստացել ։ Ժամերգութեան աւարտուելուց յետոյ հոգեւորական դասը ուղեկցեց Նորահաստատ Հայրապետին մինչեւ Վեհարան ։ Ժամը 7ին ամբոխը սկսուեցաւ ցրուել, և վանքը ընկաւ նախկին մռայլ դրութեան մէջ ։ —Կեանք էր ստացել Վաղարշապատը Նորեկ մարդկերանց ներկայութեամբ ։ շաբաթ երեկոյեան Երեւանից հասաւ Էջմիածին Գ. Պրիբիլը, որին դիմաւորելու ընդ առաջ եկան Սինոդի Պրոկուրորը Տէր-Յովսէփեան և միաբանութիւնից երկու անձինք ։

Մօտակայ կողմերից եկել են և հոգեւորական անձինք ։ ներկայ են առաջնորդները ։ Այստեղ են՝ Տփխիսի առաջնորդ Սեդրակեանը, Երեւանի առաջնորդ Սուքիասեան, Շուշու առաջնորդ Սագինեան, Շամախու առաջնորդ Թադէոս եպիսկոպոս, Ղարսի առաջնորդ Ազատեան, Հաշտարխանի առաջնորդ Պարզեան ։ եկել են և քահանայներ մի քանի կողմից ։ Հեռաւոր կողմերից ժողովրդեան ներկայացուցիչներ չկան ։ միայն Տփխիսից եկել է Գ. Արշակ Նահապետեան, Ներսիսեան դպրանոցի տեսուչը նոյն դպրանոցի վարչութեան կողմից ։ —Կիրակի առաւօտ ժամը 9ին վանքի բակի մէջ երեւում էր բաւականին մեծ բազմութիւն, համեմատելով նախորդ օրուայ հետ ։ Տաճարի գլխաւոր դուռն և դիմացի կտուրները բռնած էին հանդիսականք ։ բակի մէջ վազվզում էին զանազան հասակի և կոչման մարդիկ ։ —Կային և ներկայացուցիչներ իգական սեռից ։ —Այդ տեղ կարելի էր տեսնել թէ ինչպէս հայ գեղջուկը, անտեղեակ բոլոր եղանակներին, քաղաքական ելեւէջներին, ըստ նախնական սովորութեան, ջերմեռանդութեամբ և հայութեամբ լիքը հայեացքով նայում էր Ս. Տաճարի պատերին, որոց քարերը նորան ներշնչում են գովելի զգացմունքներ ։ նայեցէք և տեսէք թէ ինչ ջերմեռանդութեամբ և հայեացքով է նայում նա դէպի Վեհարանը, զի պատմութիւնից նորան յայտնի են Սահակներ և Ներսէսներ ։ տեսէք թէ ինչ երկիւղածութեամբ նա դիտում է տաճարի հնացած քարերը, որի բովանդակութեան նշանակութիւնը նա սրտով միայն հասկանում է ։ տեսէք թէ ի՛նչպէս յարգանքով է նայում նա իւր մօտով անցնող՝ պճնուած, գիրացած և «գեղջուկին» արհամարհանքով նայող հոգեւորականի վրայ, —որի կոչման վրայ միայն գաղափար ունի ։ —գեղջուկը չգիտէ գաղտնիքներ ։ Ահա ձեզ մեր ազգայնութեան հիմքի գլխաւոր սիւները . . . Դարձրէք ձեր ուշադրութիւնը դէպի միւս կողմը և տեսէք թէ ի՛նչպէս գռեհութեամբ և խորին տխրութեամբ դիտում են բոլոր շրջապատողը շատ մարդիկ . . . ։ Դոքա գիտեն հայի անցեալը, դոքա գիտեն և ներկան ։ դոքա ծանօթ են ազգութեան, Մայր-Աթոռի ներքինին և արտաքինին . . . ։ Բայց ահա այն բազմութեան մէջ և մի այլ դասակարգի ներկայացուցիչները, որոնք նայում են, ծիծաղում են, ուրախանում են, խօսում են օտար լեզուով, հետաքրքիր են միայն նորութիւններ տեսնելու . . . և դոքա են մեր ներկայ կեանքի ցաւալի արտադրութիւնները ։ սակայն թողնենք փափուկ ուղեղի տէր մարդիկ չեն սիրում այս օրինակ մտքեր, և փափուկ ուղեղները անկասկած շատ են մեր մէջ ։ Ժամը 10ին հոգեւորականութիւնը զգեստաւորած դուրս եկաւ տաճարից Նորահաստատ Հայրապետին դէպի եկեղեցին առաջնորդելու ։ Ժողովուրդը տաճարի մէջ արդէն իր տեղը բռնել էր ։ եկեղեցին լիքն էր ։ թէ բակում և թէ եկեղեցում կարգ պահպանելու համար կանգնած էին զինուորներ ։ Երեւանից այս նպատակով եկել են զինուորներ, երեւանեան գնդի նուագածուների խմբով ։ Վեհարանից սկսած զինուորները հրացաններով փակել էին այն ճանապարհը, որով պիտի անցնէր գնացքը ։ հրացաններով զինուորներ կանգնած էին և տաճարի մէջ մինչեւ գլխաւոր սեղանի առաջը ։ —Տաճարի դռների մօտ և տաճարի մէջ կարգած էին մտրակներով զինուորներ՝ էլի կարգապահութեան համար ։

Ամենայն կողմ երեւում էին զինուորներ ։ ժողովուրդը ինքը զգում էր կարգապահութեան կարեւորութիւնը առանց ոստիկանական միջոցների ։ Կիւրակի առաւօտեան Երեւանից եկան Երեւանի նահանգապետը Գ. Շալիկով, Երեւանի քաղաքագլուխը Գ. Գեղամեան, Երեւանի քաղաքային խորհրդի անդամներից ոմանք, ի միջի որոց և քանի մի պատուաւոր թուրքեր Երեւանից թուրք ազգաբնակութեան կողմից ։ Ներկայ էին և քանի մի ռուս աստիճանաւորներ ։ —Ժամը 10ի քառորդ անց՝ սկսուեցաւ զանգահարութիւնը ։ ժողովուրդը թէ բակում և թէ եկեղեցու մէջ ալեկոծեցաւ ։ գնացքը մտաւ տաճար, ամէն կողմից լսվում էին կանանց ճչիւններ, բազմութիւնը սղմվում էր դէպի առաջ ։

Վերջապէս տիրապետեց խաղաղութիւնը, դադարեցին զինուորների գոչիւններն եւ հարուածները, երբ Վեհ. Մակար Կաթողիկոս բարձրացաւ աւագ սեղանը ։ սեղանը բարձրացան և տասներկու եպիսկոպոսք, որոնք պիտի կատարէին օծման արարողութիւնը, Մկրտիչ եպիսկոպոս, Մեսրովպ եպիսկոպոս, Արիստակէս եպիսկոպոս, Գէորգ եպիսկոպոս, Թադէոս եպիսկոպոս, Ներսէս եպիսկոպոս, Գրիգոր արքեպիսկոպոս, Սերովբէ եպիսկոպոս, Յովակիմ եպիսկոպոս, Երեմիա եպիսկոպոս, Սուքիաս եպիսկոպոս, Գրիգորիս եպիսկոպոս ։ Սեղան բարձրացան և քանի մի վարդապետք եւ սարկաւագք՝ պատարագի արարողութեան համար ։ Ներկայ էին ժողովրդեան հետ եւ պաշտօնական անձինքը ։ բոլոր արարողութիւնը և ծիսակատարութիւնը ստացել էր ժողովրդի աչքում մի ցնծական ազդեցութիւն, ըստ որում ամէնքը սպասում էին տաճարի մէջ լսել դպրոցաց բացման աւետիքը ։ սկսուեցաւ սրբազան պատարագի արարողութիւնն ։ պատարագիչը Վեհ. Մակարն էր ։ երբ մօտեցաւ օծման հանդէսի ժամը, «Զի ողորմած և մարդասէր ես Աստուած», Վեհ Մակարը ծունկ չոքեց աւագ սեղանի առաջ, տասներկու եպիսկոպոսները կանգնեցին Հայրապետի շուրջը ։ Գէորգ և Արիստակէս եպիսկոպոսները ասացին «Զօրութիւն քո Տէր» Սաղմոսը, դրանից յետոյ Ներսէս եպիսկոպոսը ասաց «Աղաչեսցուք զմարդասէր Աստուած» քարոզը ։ երբ Մկրտիչ եպիսկոպոսն ասաց «Աստուածային եւ երկնային շնորհն», տասներկու եպիսկոպոսն էլ միանգամ իրենց ձեռքը դնելով Հայրապետի գլխի վերայ, միաբերան ասացին «Մեք դնեմք զձեռս ի վերայ» եւ, դրանից յետոյ Գրիգոր եպիսկոպոսը կարդաց «Գոհանամք զքէն Աստուած» աղօթը, այնուհետեւ Սերովբէ եպիսկոպոսը կարդաց Ելից գրքից «Խօսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի», ապա Թադէոս եպիսկոպոսը կարդաց Բ. Թագաւորութեանց գիրքը «Եւ եկին ամենայն ծերքն Իսրայէլի», Մեսրովպ եպիսկոպոսը կարդաց Եզեկիէլ մարգարէի «Եւ եղիցի ի տասնել», Յովակիմ եպիսկոպոսը դրանից յետոյ կարդաց Եսայեայ մարգարէի «Բայց դուք քահանայք», Երեմիա եպիսկոպոսը կարդաց Պետրոս առաքեալի գիրքը «Ի բաց թօթափել», ապա կարդաց Սուքիաս եպիսկոպոսը Մատթէոսի աւետարանը «Եւ եղեւ Յիսուս ի կողմանս Փիլիպպեայ», ասաց հաւատամքը և վերաբերեց Ս. Խորհուրդը, պատարագի արարողութիւնը շարունակեց մինչեւ Ողջոյնը ։ ժողովուրդը սրտատրոփ համբերում էր, նորա սպասելիքը և յոյսը մնում էր տալիս այն սարսափելի ճնշումը որին ենթարկուած էին ամէնքը, չնայած որ զինուորները սուիններով էին մտել եկեղեցի կարգ պահելու ։ Ապա Գրիգոր արքեպիսկոպոսը և Մեսրովպ եպիսկոպոսը ասացին «Աստուած մեծ» քարոզը ։ մնացած յիշել որ օծման արարողութիւնը սկսելուց առաջ Վեհ. Մակարը սեղանի վերայ կարդաց երդմնագիրը որով երդվում է «մինչեւ իւր վերջին կաթիլ արեանը հաւատարիմ լինել Ռուսաց Կայսրին, նորա ժառանգին և սրբութեամբ կատարել նոցա [illegible]» ։ Ազգի եւ եկեղեցւոյ մասին յիշատակութիւն այդ տեղ չը կայ ։ կարծում եմ որ ձեզ ծանօթ կը լինի այդ երդմնագիրը հէնց Գէորգ հանգուցեալ Կաթողիկոսի ժամանակից, որը այդ երդմնագիրը [illegible] ։ Վեհ. Մակարը կարդաց նոյն երդմնագիրը այսպէս, ինչպէս որոշած է Ռուսաց օրէնսդրութեան մէջ ։ Դրանից յետոյ Մկրտիչ արքեպիսկոպոսը կարդաց «Տէր Աստուած արարիչ» աղօթքը ։

Այդ ժամանակ Նորահաստատ Հայրապետը գլխաբաց ծնկաչոք էր, երեսը դարձրած դէպի ժողովուրդը ։ ամէնքը նայում էին Նորահաստատ Հայրապետի դէմքին ։ երեւում էր որ ծանր էր ծերունազարդ Հայրապետին ծնկաչոք դրութեան մէջ մնալ ։ Ապա Մկրտիչ Արքեպիսկոպոսը վերցնելով սեղանից Միւռոնի Աղաւնին, և կանգնելով Նորահաստատ Կաթողիկոսի մօտ՝ թափեց միւռոնը Հայրապետի գագաթի վրայ երեք անգամ, ամէնքի հետ միասին ասելով «Առաքելոյ Աղաւնոյ», «Աննիւթական Աղաւնի» և «Օրհնութիւնս ի բարձունս» շարականները ։ —Դորանից յետոյ դպիրները երգեցին «Ամէն Ալէլուիա, Ալէլուիա» բարձր ձայնով ։

Ապա տասն և երկու եպիսկոպոսներն էլ ի միասին իրանց բութ մատով Հայրապետի գագաթի վերայ հեղեալ միւռոնը յայտնի եղանակով օծեցին և միաձեւ ամենքեանք միաբերան երգեցին «Օրհնեսցի, օծցի և սրբեսցի գագաթ Վեհ. Մակար Կաթողիկոսի» եւ։ դրանից յետոյ Մկրտիչ Արքեպիսկոպոսը առնելով Աւագ լուսարարից հայրապետական սպիտակ քօղը, ձգեց Հայրապետի գլխին վրայ, կախեց Հայրապետի գօտուց աջ կողմից հայրապետական կոնքեռը, և տուեց հայրապետական գաւազանը ձեռքը ։ —Այս արդէն ամենափառաւոր րոպէն է հայկական եկեղեցւոյ կաթողիկոսական օծման ծիսակատարութեան մէջ ։ յիշեալ գործողութիւնների ժամանակ դպիրները երգեցին «Այսօր ուրախացեալ ցնծասցեն» և «Որք արժանաւորեցայք զալ» շարականները ։ Այնուհետեւ յետոյ Արիստակէս եւ Գէորգ եպիսկոպոսները կարդացին ԻԲ. սաղմոսից ։ Գրիգորիս եպիսկոպոսը կարդաց Պօղոս առաքեալի «Զերիցունս այսուհետեւ աղաչեմ ։» —Ապա Մեսրովպ եպիսկոպոսը կարդաց Յովհաննու Աւետարանի «Եւ իբրեւ ճաշեցին» ։ —Այդ աւարտելոյ յետոյ դպիրները երգեցին ողջոյնը ։ Այդ միջոցին Աւագ սեղանի վերայ յառաջ անցաւ մի թերթ ձեռքին ։ մի վայրկենում ժողովուրդը շարժեցաւ ։ ամէնքի դէմքի վերայ ուրախութիւն փայլեց ։ ուսումնարանների բացման աւետիք համարեցին ամէնքը այդ ճառը, որը սկսեց կարդալ Մեսրովպ սրբազանը, և որը հետեւեալն էր ։

Աստուածընտիր Հայրապետ ։

Այսօր կատարի ի մեզ բան իմաստնոյն՝ որ մարգարէական իմն տեսութեամբ զմայլեալ ի փառս նորոյս Սիօնի՝ երգէ յերգսն ասելով «Ելէք հայեցարուք դստերք Սիօնի յԱրքայն Սողոմոն ի պսակն՝ որով պսակեաց զնա Մայր իւր յաւուր փեսայութեան իւրոյ և յաւուր ուրախութեան սրտի իւրոյ ։» (Գ. 11.)

Արդարեւ մանկունք մօրս լուսոյ Նորոյս Սիօնի զմայլեալ՝ տեսանելով զպսակն իւղոյն օծութեան՝ զպսակն լուսազարդ Հայրապետութեան, զպսակն Առաքելական յաջորդութեան ի գլուխ Աստուածընտիր Հօրդ հասարակաց գեղափայլեալ ։ Ցաւուր փեսայութեան Ձեր մօրս լուսոյ Կաթուղիկէ Ս. Էջմիածնի և յաւուր ուրախութեան սրտի Ձերոյ՝ պերճացեալ ցնծան ընդ փառս՝ շնորհափայլեալս ի ձեզ ի վերուստ ։ իսկ Մայրս մեր Ս. Եկեղեցին՝ որ պսակեաց զձեզ փառօք օծութեան ընդ մանկանցն՝ զորս ծնան յաւազանի լուսոյ՝ փութայ միաձայնութեամբ ողջունել զփեսայդ իջեալ ի պարտէզ խնկոց ։

Զինչ այս հանդէս հրաշագեղ և հոգեզմայլ, հանդիսացեալ ժողովուրդք, զո՞վ արդեօք տեսանէք աւուրս այսպիսի հոգեխառն ցնծութեան, և զիա՞րդ ոչ բերկրեսցին սիրտք մեր և հոգի՝ այն ինչ՝ ոչ եթէ ի լուր ընդոստուցեալ, այլ մերձն ականատես եղեալ սքանչելահրաշ հանդիսի օծման՝ վայելեմք զշնորհն Աստուածապարգեւ ։

Օր յիշատակի խնդութեան ողջոյն ազգի Հայոց ։ օր նշանաւոր տարեկանաց մերոց ։ քանզի այսօր Հոգի Տեառն իջեալ օծանէ զտեսանելի փեսայն եկեղեցւոյ ի Հայրապետութիւն տանս Հայկազեան ։ օծանէ յԱռաքելական յաջորդութիւն նախկին Լուսաւորչացն մերոց Թադէոսի և Բարդուղիմէոսի, օծանէ յօրինաւոր ժառանգութիւն Աթոռոյ Սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին ։

Դու երջանկազարդ Հայրապետ, որ զերջանիկ Հօրն հաւատոյ Հայաստանեայցս՝ իրաւամբ սխրագործութեանց Ձերոց՝ ժառանգէք այսօր զաթոռ երջանկագոյն եւս էք, շուրջ Հայրապետական զաթոռով մակադեալ տեսանելով զբանաւոր հօտ Ձեր, և իբրեւ զպարիսպ և պահապան հօտին՝ զեկեղեցական դասակարգութիւն շրջապատեալ ։

Շնորհազարդ սուրբ Հայրապետ, մայրս մեր Ս. Էջմիածին խնդայ այսօր և զուարճանայ, տեսանելով զիմանալի փեսայն իւրոյ զարժանաժառանգ զփոխանորդն՝ իբրեւ զԱւետարանական աշտանակն ի վերայ լերին Սիովնի կացեալ՝ լուսափայլութեամբ շնորհաբաշխէք, որոց ի ստուերս կարծեաց և տարակուսութեանց խարխափին ։

Այո՛, մեծ է զշնորհն որ հրաշափառ օծութեամբ Ձերով սփռի տաճարանի և տարրանայ ի սիրտ և ի հոգիս ամենեցուն, որ ազգային իմն եռանդեամբ վառին, և միանգամայն վառեն զցրտացեալ սիրտս ի սէրս ազգային առանձնայատկութեանց ։

Եւ դո՛ւք, հանդիսացեալ ժողովուրդք, որ իբրեւ ներկայացուցիչ մեն մի քաղաքի ազգայնութեան՝ արժանի գտայք ներկայօրէն վայելել զշնորհն մեծահրաշ հանդիսի Օծմանս, խնդացէք լուսապատար բերկրութեամբ, զի զարթեաւ ահա՝ նորս մեր Սահակ և Մեսրովբ՝ զարթուցանել ի մանկունս Սիօնի զհոգի գիտութեան և Աստուածպաշտութեան, զհոգի ազգասիրութեան և կրօնասիրութեան ։ Ցնծացէք ուրեմն մայրս մեր Սուրբ Էջմիածին ընդ փառս զոր այժմ վայելեաց շնորհաբաշխութեամբ տեսանելի փեսային իւրոյ ։ Ցնծասցեն և համայն դասք հոգեւորականաց, զի եկն եհաս զարունն անուշահոտութեան խնկոց առաքինութեան, զոր այժմ իսկ օծութեան հանդիսիւ վայելեաց ։ եկն ահա՛, որ արտափայլէ ի Սիօնէ զօրէնս՝ իբրեւ զՄովսէսեանն պատգամ ի լեռնէն Սինայ՝ տալ եկեղեցւոյ իւրարեկարգութիւն և եկեղեցականաց ի բարեվայելչութիւն ։

Թո՛ղ ընկեցցի զարուց ի դարս բան և գիր՝ զայս հանդէս ազգային, զի արդարեւ ըստ սաղմոսողին «Այս օր է զոր արար տէր» վասն բարեկենդանութեան ազգիս Հայոց՝ շնորհելով զվեհափառ Տէրս մեր և Հայր ։

Թող առ մեզ պատշաճեսցին ի ներկայս բանք աւետարանին՝ յասելն «Եւ փեսաւէրն ուրախ լինին վասն ձայնի փեսային ։» Եւ զիա՞րդ ո՛չ ուրախացեալ բերկրեսցին սիրտք մեր, հանդիսացեալ ժողովո՛ւրդք, և զիա՞րդ ոչ աւետեսցուք միմեանց զեկեալ հասեալ բարութիւն, և ընդէ՞ր ո՛չ խնդակցութեամբ միմեանց պատմեսցուք զայս մեծահրաշ հանդէս ընդ ամենայն աշխարհ՝ ի լուր սիրելի ազգայնոց, որոց սիրտք բաբախին ի հեռաւոր վայրս՝ ընդ աւետաւոր համբաւ շնորհաբաշխ օծմանս և հոգիք զուարճանան ։ Օրհնեսցեն երկինք զվայելչութիւն փառաց մայր աթոռոյս Հայաստանեայց ։ օրհնեսցէ զՇնորհազարդ Հայրապետս մեր՝ այն՝ որ խոստացաւ ընդ մեզ լինել յկատարած աշխարհի ։ օրհնեսցէ զմիաբանական ուխտ Մայր Աթոռոյս՝ այն որ խոստացաւ լինել ի ժողովս՝ ուր ժողովեալ իցեն յանուն իւր ։ օրհնեսցէ և զհամայն Ազգ Հայոց՝ Քրիստոս, որ հրաւիրէ, յուսով և սիրով, և գտանել ի կեանս յաւիտենականս ։ Օ՛ն ուրեմն մատիցուք ի համբոյր սրբոյ գագաթան և Աջոյն Նորապսակ մերս գերերջանիկ Հայրապետի՝ հայցելով զհայրապետականն զօրհնութիւն, որով Ազգ մեր և եկեղեցի ունին բարոյապէս բարգաւաճիլ ազգի ազգի բարեօք, և ձայնակցեալ եկեղեցւոյն սրբոյ՝ ձայնասցուք ։ «Աղբիւր կենաց և փրկութեան մերոյ Հոգի Հօր . . .

Սակայն ճառի աւարտումից յետոյ ամենքը համոզուեցան որ սխալուած են ։ կրկին սկսաւ

—= 47 =—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՖՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԿՈՊԷ

ԶԻԿ-ԶԱԿ
ԿԱՄ
ԿԵՌ-ԲՈՒԹԱՄԱՏ

Է։

—Գէշ խնդիր չէ ։ Ութ օր առաջ կամ յետոյ մեռնիլ մի և նոյն է ։

—Մտածեցէք, հայրի՛կ, թէ մինչեւ ութ օր անշուշտ մարդ կ՚իջնէ այս նկուղին մէջ ։

—Մարդ . . . այո՛, Զիկ-Զակ կ՚իջնէ տեսնելու համար թէ մեռա՞ծ ենք ։

—Ո՛չ, հայրիկ ։ Զիկ-Զակը չէ, այլ այն մարդիկն՝ որք այս վաճառքները պահած էին աստ ։ Ուստի պէտք է որ մնանք մինչեւ որ գան, և պահենք այս լոյսն, որպէս զի եկած ժամանակնին տեսնեն զմեզ ։

—Ճշմարիտ է սակայն, մրմռաց Գուրաբիէ ։ Իրաւունք ունիս, տղա՛յ ։ Բայց որովհետեւ հիմա լուսաւորուած ենք, օգուտ քաղենք, և կրցածնուս չափ տեղաւորուինք ։

—Շատ լաւ ըսիք, հայրի՛կ ։ Նախ մեր անկողինները շինենք, որպէս զի քարին վրայ չպառկինք ։

—Մեր անկողինները շինե՞նք, ինչո՞վ ։

—Բա՛, խոզի ապուխտներով ։ Հիմա կը տեսնես ։

Եւ Ժօրժ ամերիկեան աղածոյներուն հեղջակոյտը քանդելով, սկսաւ կանոնաւորապէս շարել զանոնք գետնին վրայ, երկու անկողին ձեւացնելու կերպիւ, մին մեծ և միւսը փոքր ։ և այնչափ լաւ շարեց, որ մէկ մարմին ձեւացան, և անոնցմէ մի քանին ալ սնարի կողմն իրարու վրայ շարելով բարձ կազմեց ։

—Քիչ մը բարակ են այս անկողինք, ըսաւ տղան ծիծաղելով, բայց մերկ գետնի վրայ պառկելէ լաւագոյն է միշտ ։ Ծածկոյթք միայն կը պակսին, բայց ցուրտ չէ այս նկուղ ։

—Ա՛, հնարագէտ ես եղեր, գոչեց Գուրաբիէ զմայլելով իւր որդւոյն ճարտարմտութեան վրայ ։

—Եւ այնպիսի տեղ մ՚ընտրեցի, ուր մեր մահճին մօտ կը գտնուինք ։ Ձեռքերնիս երկնցնելով կրնանք ապուխտի կտոր մ՚առնուլ ուտել, և տակառի մը ծորակը դարձունելով ծարաւնիս անցունել ։

—Եւ հա՞ց ։

—Հաց չկայ ։ Գիտեմ որ ապուխտը կը պապակեցնէ, բայց մեր ծարաւն անցունող խմելիք ունինք ։

—Տակառներն ունայն են թերեւս ։

—Օ՛, ոչ ։ Ես զարկի վրայէն, լցուն կը հնչեն ։

—Լաւ, բայց ի՞նչ կայ մէջը ։ անշուշտ ջուր չկրնար լինիլ ։ Մաքսանենգները գործի արգանակ մթերած չեն կրնար լինիլ աստ ։

—Բայց, հայրի՛կ, դուք շատ չէք սիրեր . . . ջուր . . . և եթէ լաւ գինի կայ մէջը, գործիք կուգայ ։

—Փորձէ քիչ մը, և տեսնենք ։

Ժօրժ դարձուց մօտագոյն ծորակն, և մէջէն վազած հեղուկն ափին մէջ առնելով բերանը դրաւ ։

—Բո՛ւհ, ո՛րչափ բարկ է, ըսաւ բերնէն դուրս տալով հեղուկը, զոր չկրցաւ կլնել ։

—Բա՛, օղի է, մրմռաց Գուրաբիէ ։ Գո՛նէ ընտիր տեսակէ՞ն լինէր ։ Երեք-վեց պէտք է լինի ։ զարմանալի՜ զուարար, կը սառինք եթէ զայս միայն խմենք ։

—Առայժմ երեսս կը լուամ ասով, որպէս զի այսպէս սեւ երես արար չմնամ ։

Եւ ծորակը վազցնելով Ժօրժ քաջաբար երեսը լուալ սկսաւ այն բարկ ոգիով ։

Գուրաբիէ ալ նոյնն ըրաւ և այս առթիւ համը նայեցաւ, որ գրեթէ անարատ գինիի ոգի էր ։

—Այս ըմպելիով չենք կրնար ապրիլ, մրմռաց ։ Եթէ խմելու ջուր չկրնանք գտնել, հրակ պիտի վառի մեր մարմնոյն մէջ ։

—Ջանանք որ կրակը տակառներուն մէջ չդնենք, ըսաւ Ժօրժ փակելով լապտերն ։ Օղին գետինը վազեց երբոր երեսնիս լուացինք, և եթէ կայծ մը վրան ընկնի, իսկոյն հրդեհ կը բռնկի և մեք ալ կը խորովինք ։

Այժմ, հա՛յր, նօթի՞ ես ։

—Դեռ ոչ ։

—Հոգ չէ, երկու երեք շերտ ապուխտ կտրեմ ։ Դանակս բարեբաղդաբար վրաս է ։

Եւ ըսածին պէս ըրաւ ։ Խոզի ապուխտներէն մին պատառ կտաւը սփռեցի և սկաւառակի տեղ ծառայեց ։ Կտրած շերտերն անոր վրայ շարեց, և ուտելով՝ հին թանգէ ամանն մի գտաւ և մինչեւ կէսն օղիով լցուց ։

—Սեղանը պատրաստուեցաւ, հայրի՛կ, ըսաւ ։ Երբոր ուզեմ կը ճաշենք ։

—Դեռ ժամանակ կայ ճաշելու ։ Սրտխառնութենէ ախորժակս փախաւ ։ Ասկէ զատ, ժամը քանի՞ն է արդեօք ։

—Գիտես, հայրի՛կ, թէ ես ժամացոյց չունիմ, դու ալ չունիս ։ Մաքսանենգներն ալ մոռցեր են ժամացոյց մը դնել իրենց մթերանոցին մէջ ։

Բայց ընկած ժամանակնիս կէս գիշերին մօտ էր ։ Ո՛րչափ ժամանակ մարած մնացինք ։ ես չեմ յիշեր ։

—Ես ալ չեմ յիշեր ։ Եւ ո՛րչափ ժամանակ քնացայ յետ մեր առաջին պտոյտն ընելու այս անել նկուղին մէջ ։ Այսչափ միայն գիտեմ որ եթէ զիս չարթնցնէիր, տակաւին պիտի խորդայի . . . և կ՚զգամ որ քուն ունիմ ։

—Ես ալ, հայրի՛կ, և բնաւ արգելք մը չունինք նինջելու ։ Երբոր հանգիստ քուն մը քաշենք, թերեւս լաւ խորհուրդ մը կուգայ մեր միտք ։

Գուրաբիէ պառկեցաւ իւր նպարէ անկողնին վրայ և շատ չանցած՝ աչերը փակեց ։

Տղան, իւր գրպանին մէջ մնացած լուցկիները լապտերին մէջ պահեց խնամով, որպէս զի ապա մնոյին խոնաւէ, մարեց իւր միակ ճրագը, փակեց լապտերին դռնակն և դրաւ իւր անկողնին մօտ ։ յետոյ ինքն ալ նինջել սկսաւ անմեղութեան քունով ։

Այս քուն շատ երկար տեւեց, և սակայն Ժօրժ հօրմէն առաջ արթնցաւ ։

Ստամոքսը կը ձգձգուէր նօթութենէն, բայց չէր ուզեր միայնակ ճաշել, և սպասեց որ հայրը կենաց նշան տայ ։

Նստաւ իւր ապուխտէ բարձին վրայ և ականջ դրաւ յուսալով որ դուրսէն ձայն մը լսէր ։ Բայց ոչինչ վրդովեց նկուղին մէջ տիրող խորին լռութիւնն, և ոչ իսկ այն ցնցիւն՝ զոր Փարիզի տուները կ՚զգան փողոցներուն մէջ թաւալող կառաց դղրդէն ։ Եւ զարմանալի չէր, վասն զի Բէվիլթի ուղին, որ աւերակէն քանի մը հարիւր քայլ հեռի կ՚անցնի, Պուլվարներէն յոյժ քիչ բանուկ է ։

—Եթէ օրիորդը մեզ չփնտռէ, ըսաւ ինքնիրեն Ժօրժ, մաքսանենգներէն զատ ոչ ոք պիտի գայ աստ . . . ։

Յանկարծ թուեցաւ իրեն թէ ծանր բան մը զարնուեցաւ դուրսէն նկուղին պատին ։

Առաւել դղրդիւն մը կը թուէր քան թէ որոշ շաւիղ մը, և Ժօրժ հարցուց ինքնիրեն թէ արդեօք լողական ցնո՞րք մ՚էր ։

Ամբարտակաց պատը չէր կրնար տաւղի պէս հնչել ճպոտի առաջին հարուածով ։

Տղան ոտքի վրայ ելաւ սակայն, և յափշտակեալ խարխափելով գնաց մինչեւ դղրդեալ պատին քով, ականջն անոր փակցուց և խորին ուշադրութեամբ մտիկ ըրաւ, բայց բան մը չլսեց ։

Առանց խորհելու թէ իւր ձայնը չէր կրնար այն քարէ շրջափակէն դուրս ելնել, սկսաւ գոչել ամենայն զօրութեամբ ։ բայց այս գոչիւն՝ իւր հայրն արթնցնելէ զատ ուրիշ արդիւնք չունեցաւ ։

Ո՛րչափ մեծ պիտի լինէր երկու բանտարկելոց յուսահատութիւնն, եթէ գիտնային թէ այն խուլ շաւիղ՝ Գ. տը Մընէսթրոյի ծառայող սանդուղին անկումէն արտադրեալ էր ։ թէ Գ. տը Մընէսթրոյ ածուխի նկուղն իջած էր զիրենք գտնելու համար, և թէ իրենց պաշտպանուհին, օրիորդ Քամիլ Մոնիսթրոլ, նրբանցին մէջ կեցած էր, գրեթէ իրենց գլխուն վրայ, պատրաստ զիրենք ազատելու, եթէ ողջ էին տակաւին ։

—Ի՞նչ կայ, տղա՛յ, գոչեց Գուրաբիէ ։

—Ոչինչ, հայրի՛կ . . . դժբաղդաբար, պատասխանեց Ժօրժ ։ Ինձ այնպէս թուեցաւ թէ մեզ ազատելու համար կը քանդէին զայս պատ . . . բայց սխալեր եմ ։

—Մեր վրայ ոչ ոք կը խորհի այլ եւս, խե՛ղճ տղա՛յ, ըսաւ աճպարարի սատարն հառաչելով ։

—Ուրեմն սպաննած պարտին լինիլ զօրիորդը, վասն զի ես աներկբայ եմ որ մեզ չէր թողուր աստ ։

—Դու այդպէ՞ս կը կարծես ։ Ես շատ զղջացած եմ որ զիս խմորի դաշտին մէջ դրի անոր համար . . . ։ Եւ եթէ երբեք ազատիմ այս գարշելի տեղէն, պիտի երթամ քանի մը խօսք ըսեմ այդ իշխանուհւոյն, որ այսպէս ի մահ առաջնորդած անձինքը չհարցներ, չփնտռեր ։

(Շարունակելի)

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Փալասքա Թաշճասը ատէտ իրմի պին,

Պէշէր ատէտի պէշ բարայա.

Պէշէր ատէտի մէնըր ճէտվիտ իլէ իւչ ղըշէ իքի նիւզ էլլի տիրհէմ օլմագ իւզրէ նըսֆը պէյազ վէ նըսֆը տիկէրի սիյահ օլարագ ճէրլի իմալի քէչէ ատէտ իքի պին,

Պէշէր ատէտի օն տօգուզ պուչուգ ղուրուշա.

Պէգսիմաթ վաղինէ մախսուս գապըն գանվաչօտան մաամուլ չուվալ ատէտ օն պին,

Պէշէր ատէտի իւչ ղուրուշ յիրմի պէշ բարայա.

Նիզամիյէ էլպիսէ վէ սէրաճիյանէ անպարլարը իչուն իխթիյաճ օլունան նիւմունէլէրինէ վէ չուրութը մուգավէլէսինէ թէվֆիգ էն մուպայաա օլունմագ իւզրէ մինագասայա գօնուլան մալզէմէ մուգատտէմա իչ գալէմ էշհա իւզրէ մինագասայա գօնուլան փալասքա մալումի տիկէր պալա տէ վաղի միգտար օլունան էշհայը մինագասայա մուգարրէր ... օլտուղ ... ղալէմ վէ ճեփհանէի ... մուհթէլիֆ տէֆթէրինտէն ... մէ ... ի ... տէքի ... մուպայաասը թէնզիլ վէ ... էտիլէճէյինտէն ... օլունուր.

Ֆի 30 Թէշրինի սանի 1885

2—3

ԻԼԱՆ

Տէվլէթլու խազրէթլու ճէվիլէ Սուլթան հազրէթլէրինին էօշէրէ Թասարրուֆաթլարընտան տէրսաատէտ գէօփրիւլէրինին մուասէլէսի իճարէ ... վէ Ատէ ... թէ ... քիրասի ... իրատընէ մերբութ օլարագ ... Գալաթա ... մէ ... տէրմէ ... վէ իքթիսաբ ... խավէլէսի ... էտիլէճէյինտէն ... իշ մուզայէտէյէ գօնուլմուշ օլտուղունտան ... Թալիպ օլանլարըն ... իտարէսինէ մուրաճաաթ էթմէլէրի իլան օլունուր.

3—11

Ցարգոյ Հասարակութեան կը ծանուցանէ թէ Ղալաթիա Եէնի-Ճամիի դրան կից թիւ 13, Ս. Մ. Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ գտնուած բոլոր ապրանքները շատ զեղչեալ գներով կը ծախուին Նոյեմբեր 20 երկուշաբթի օրէն ի վեր։

Ցարգոյ հասարակութիւնը կը հրաւիրուի այցելել յիշեալ վաճառատունը և օգուտ քաղել այս պատեհութենէն։

ԴԵՂԱՐԱՆ ՆՈՌՄԱԼ

ՀԱՄԲԻԿ ԷՄԻՐՃԷԵԱՆ

ՍՈՒԼԹԱՆ ՄԱՀՄՈՒՏԻ

ԴԱՄԲԱՐԱՆԻՆ ՃԻՇԴ ԴԻՄԸ

Տօքթէօր Կրէքիւրա, որ 15 տարիներէ ի վեր Բարիզի հիւանդանոցաց մէջ իւր բժշկական արհեստը խիստ ճարտարութեամբ ի գործ դնելէ յետոյ ի Պոլիս հաստատուած է, ամէն տեսակ հիւանդներ կ'ընդունի ամէն օր մինչև կէս օր, և Կիրակի օրեր ՁՐԻ պիտի ընդունի կարօտ հիւանդները։

Տօքթէօր Ռօպէնսօն, մասնագէտ Ստամոքսի և Աղեաց հիւանդութեանց, ինչպէս նաև Միզային գործարանաց և Գաղղիական ախտի, պիտի ընդունի իրեն դիմող հիւանդները Չորեքշաբթի և Շաբաթ օրերը ժամը 7էն մինչև 9ը։

Հանրածանօթ և ճարտար ուրիշ բժիշկ մը պիտի ընդունի ՁՐԻԱԲԱՐ իրեն դիմող ամեն հիւանդներ ամեն օր ժամը 9էն 11։

Յաճախորդք խիստ գոհ պիտի մնան թէ՛ դեղերուն մեծ առատութենէն ու թարմութենէն և թէ՛ Դեղարանէն, ուր կը գտնուին ո՛չ միայն Եւրոպայէն բերուած դեղեր և գործիքներ, այլ մեծ խնամով կը պատրաստուին բոլոր դեղերը։

Խիստ աժան գներ

ՍԵՂԱՆԻ ԲՄՊԵԼԻ

ՑԱՐԳԵԼԻ ՀԱՅՐ ԳԷՐՄԱՆԻ

Նման «Շարթրէօզ»ի գինւոյն, ախորժահամ և յոյժ առողջարար ըմպելի մ'է և մեծապէս կը դիւրացնէ մարսողութիւնը։

Գլխաւորապէս կը գտնուի Գ. Պէրթէն եղբարց քով, Ղալաթիա, Սիթէ Ֆրանսէզ։

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԵՒ ԱՐՀԵՍՏԻՑ ՀԱՄԱՐ

ՍԻՆԿԷՐ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԵՒ ԼԱՒԱԳՈՅՆ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ՄԻԱՅՆ

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐԸ

THE SINGER MFG. CO. N.Y.
TRADE MARK

Ղալաթիա, Կարավան խան, 2
Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90
Բերա, Մեծ փողոց, 208

Ներկայացուցիչ Թիւրքիոյ համար
Կ. ՆԻԷՏԼԻՆԿԷՐ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Ամեն ճշմարիտ մեքենայ կը կրէ թեւին վրայ Singer Manufacturing Company և վրան՝ Գործարանին նշանը։

ՁՐԻ ԱՇԽԵՐՏՈՒԹԻՒՆ.—ՉԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐ

ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ

(ՇԱՔԱՐՈՎ ՊԱՏԱԾ)

ՀԷՅՏՈՔԻ

ՆՈՐ ՓԱՅԾԵՂՆԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐ

Աւասիկ ընդհանուր բժշկութեան զարմանալի և արտակարգ գիւտ մը։ Գիտութեան յաղթանակները — Ելեկտրական հեռագիրը, Շոգի, Տպագրութիւն — յեղափոխեցին երկրագնդիս դրութիւնը, և մարդկային կեանքն ըրին լաւագոյն և խնամագոյն։ Այսպէս, Թէպէտ անհամար դեղահատներ կան հիւանդութեանց համար, և մեծ արժանիք վերագրելով հանդերձ անոնց, Տոքթոր Հէյտոքի գիւտը նսեմացուցած է անոնց ամենքն և հինցած է։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Բժիշկք, որոց պատուիրած օրական չորս կամ հինգ դեղահատները կը տկարացնեն ստամոքսը եւ կ'անդամալուծեն աղիքները, պիտի կրնան իրենց հիւանդաց առողջութիւն և ախորժակ տալ այս արտակարգ դեղահատներէն մէկ երկուքով։ ՏՈՔԹՈՐ ՀԷՅՏՈՔԻ ՆՈՐ ՓԱՅԾԵՂՆԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐԷՆ մէկ երկու հատը կը բաւեն գնելու համար, ստամոքսին կատարեալ կանոնաւորութեան և ախորժակի մէջ, և միտքն պայծառ ու թեթև ընելու։ Եթէ փայծեղը տկարացած է իւր գործին մէջ, կը կազդուրի, և եթէ Ջղային դրութիւնը խանգարուած է, կը վերականգնի։

ՄԱՂՁՈՏՈՒԹԵԱՆ ՆՇԱՆՔ

1. Ստամոքսի ծանրութիւն։
2. Աղեաց տարածումն փքախտի պատճառաւ։
3. Սրտաջաւութիւն,
4. Ճաշէն յետոյ տկարութիւն և յոգնութիւն։
5. Բերնին մէջ գէշ հոտ մը և ծանր լեզու։
6. Անքնութիւն, մտքի ծանր լքուածութիւն և փորհարութիւն։
7. Գլխու ցաւ ճակտի վրայ։
8. Ախորժակի պակասութիւն և մեծ յոգնութիւն։

Վերոյիշեալ ամեն նշանները բացորոշապէս ցոյց կուտան թէ խանգարում յառաջ եկած է փայծեղին մէջ, և պէտք է յիշել թէ մեծ կարևորութիւն ունի սխալ կերպիւ չըմբռնել հիւանդին ճիշդ կացութիւնը։ Պէտք է անմիջապէս

ՓԱՅԾԵՂՆԻ ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ

մը հայթայթել։ Որ դեղահատ մը ամենէն սովորական ձևն է։ Ամենօրեայ փորձառութիւնը ցոյց կուտայ թէ եթէ դեղահատը լաւ կերպիւ բաղադրեալ է, ամենապարզ կերպիւ կրնայ վերանորոգել փայծեղի գործողութիւնը, և այդ միջոցաւ կարելի է մեծ վստահութիւն ունենալ։ Իմ կենացս բազմաթիւ տարիները նուիրած եմ չինելու համար դեղահատ մը որ լինի անմիջական և ազդու դարման մը ընդդէմ մաղձոտութեան։ Մեծ հաւատ չունիմ լուծողական դեղերու վրայ, ուստի ես չինեցի Դեղահատ մը որ զօրաւոր և ազդու դարմանն է, և կոչեցի

J. HAYDOCK'S NEW LIVER PILL

ՀԷՅՏՈՔԻ ՆՈՐ ՓԱՅԾԵՂՆԻ ԴԵՂԱՀԱՏ

Առողջութեան խնկութիւնն են, եւ այն մեծագոյն շնորհն զոր Գիտութիւնն ըրած է մարդկութեան։

Ջղախտութեան, Անզօրութեան, Ընդհանուր յոգնութեան, ախորժակի պակասութեան, Գլխացաւութեան համար, Տոքթոր Հէյտոքի Նոր փայծեղնի դեղահատներն ամենազօրաւոր դարմանն են։

Մէկ մի սրուակ կը պարունակէ քսան դեղահատ։ Գինն է 25 սենթ։ Կը ծախուի ամեն դեղավաճառաց քով։

Տարակուսող անձինք կրնան, փորձի համար, ՁՐԻԱԲԱՐ ստանալ այս դեղահատներէն սրուակ մը, եթէ մեզ ղրկեն իրենց անունն եւ հասցէն։

Թղթատարական տոմս մը ղրկել «փայծեղն եւ իւր գաղտնիքը» խորագրով տետրակին։ Հարկ եղած տեղեկութիւնները կը տրուին ամենուն։

ՀԷՅՏՈՔ ԵՒ ԸՆԿ.
Նիւ-Եորք, Մ. Ն.

Կը ծախուի ի Ղալաթիա, Գասթօրիօտէսի դեղարանը, ի Պոլիս Բէրչիքեան դեղավաճառանոցն և Նէքէքի։

ԶԳՈՒՇՈՒԹԻ՛Ն —Կը խնդրուի դեղավաճառներէն ուշադրութիւն ընել որ Ճ. Հ. Ֆրանսիսի, որ միակ Գործակատարն է, ստորագրութիւնը դրուած լինի։ Հակառակ պարագայի մէջ, դեղահատները կեղծ են։

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ԲԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Գ. Ֆ. Վ. Ուիթօլ, Ուիթօլ խան Պահչէ-գաբու, Պոլիս. կամ Ղալաթիա, Ալէքսիատի խան թիւ 20։

507

ԺԷՐՈՏԷԼԻ ԲԱՍԹԻՑՆԵՐԸ

ՆՈՐՎԵԿԻՈՅ ՄԱՔՈՒՐ ԽԱԾՂԱՆՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

ՇՆՉՈՒԵԼՈՎ ԵՒ ՈՏՈՒԵԼՈՎ ԿԸ ՆԵՐԳՈՐԾԵՆ

ԸՆԴԴԷՄ

ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՊՐՈՆՇԻԹԻ, ԴՈՒՄԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼԻ, ՁԱՅՆԻ ԿԱՐԿԵՐՄԱՆ, ԽՈՉԱԿԱՑԱՊԻ

Մեծապէս Նախընտրելի են Քաբսիւլներէն եւ շաքարաճատներէն, որք կը բեռնաւորեն ստամոքսն առանց ազդելու շնչառութեան խողովակաց վրայ

ԺԷՐՈՏԷԼԻ ԲԱՍԹԻՑՆԵՐՆ ԵՆ

ԽԱԾՂԱՆԻ ՄԻԱԿ ԲԱՍԹԻՑՆԵՐՆ

Վարձատրեալ Փարիզու 1878 Տիեզերական Արուեստահանդէսէն կողմէ։ Նախարարական որոշմամբ, և ըստ խորհրդոյ Առողջապահական Ժողովոյ, փորձերու ենթարկուած են և Ռուսիոյ մէջ թոյլատրեալ կայսերական կառավարութեան կողմէ, ըստ հաւանութեան կայսերական բժշկական խորհրդոյ։

Իւրաքանչիւր տուփ կը պարունակէ 70 բասթիլ

[illegible]

Ա. ԺԷՐՈՏԷԼ

Դեղագործ ի Սէնդ-Մէնէու (Մարն)
(Պահանջել Գործարանի կնիքն)

Այս Բասթիլները ծծելու միջոցին, շնչուած օդը կ'առնու խայծղանին շոգիներն դուրս ուղղակի կը տանի հիւանդութեան տեղը։ Ներգործման այս մասնաւոր եղանակին եւ միանգամայն իրենց բաղադրութեան պատճառաւ է որ այդ Բասթիլներն այնքան ազդու են այն ամեն հիւանդութեանց մէջ, որոց համար խորհուրդ կը տրուի խայծղան գործածել։

Յոյժ օգտակար են ծխողներու, այն անձանց որք կը յոգնեցնեն իրենց ձայնը եւ անոնց որք իրենց աշխատութեանց մէջ գրգռիչ շոգիներ կամ փոշիներ շնչելու ենթարկեալ են։ —Ֆրանսայի և օտար երկրաց մէջ, այս Բասթիլներու անհուն յաջողութիւնը կը հաստատէ իրենց անժխտելի գերազանցութիւնը։

Գլխաւոր կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցն, Ղալաթիոյ մեծ փողոց, Թիւ 35 և Բերա, Դանդիք եղբարց Բրիտանական Դեղարանը։ Կը ծախուի ամեն գլխաւոր դեղավաճառաց քով։

Ա. ՖԷՆՏԻՐԵԱՆ

ՓՈՐԱԳՐԻՉ ՈՒ ՎԻՄԱԳՐԻՉ

Պատիւ ունի ծանուցանել Հասարակութեան թէ վաճառականական փոխանակագրեր, Այցետոմսեր թէ՛ վիմագրութիւն և թէ՛ փորագրութիւն ամենագեղեցիկ և դիւրամատչելի գնով չինելու պատրաստ է։

Փափաքողք պէտք է դիմեն Կոստանդնուպոլիս, Պապը Ալի ճատտէսի Թիւ 25 Ա. Ֆէնտիրեանի Փորագրատունը և Վիմագրատունը։

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԽԸՏԻՎԻԷ

ՈՒՂՂԱԿԻ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԻՋԵՒ

Տաւանթէ շոգենաւը, նաւապետ Նիքօլա, յառաջիկայ չորեքշաբթի, դեկտ. 16, ժամը 5ին պիտի մեկնի, ի Տարտանէլ, Միտիլլի, Պիրէօս և Աղեքսանդրիա, ուր պիտի հաղորդակցի Սուէզոյ և Կարմիր ծովու գծին հետ։

Խտիւիէ Ընկերութեան շոգենաւը Կ. Պոլսէն կը մեկնի ամէն Չորեքշաբթի երեկոյները, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր և Պիրէա հանդիպելով։

Աղեքսանդրիա կը հասնին Երկուշաբթի առաւօտները։ Ուղևորութիւնը կը տևէ չորս ու կէս օր։

Ուղևորներուն և ապրանաց համար դիմել Պոլիս, Կամուրջին քով, Վալիտէ-Սուլթան խան և կամ Ղալաթիոյ ճիւղը, Վօյվօտա փողոց, Նուսաւի Իզզէտին խան։

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՔ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԵԱՆ

Առաջին կարգի սեղան։ Ընկերապաս կին մը յատկացուած է տիկնանց սրահին։ Միանգամայն իւրաքանչիւր շոգենաւի մէջ Եւրոպացի բժիշկ մը կը գտնուի։ Առաջին աստիճանի տոմսակք մինչև երեք ամիս ընդունելի են, դիւրութիւն ընծայելու համար անոնց որք իրենց ճանապարհորդութեան շրջանին մէջ շոգենաւին հանդիպած ո՛ և է նաւահանգիստն էջնելով, օրերով ժամանակ անցունեն և յաջորդ շոգենաւով իրենց ճամբորդութիւնը շարունակել ուզեն։ Առնուազն երեք անձէ բաղկացեալ ընտանեաց տոմսակաց վրայ 0/0 10 զեղչ մը կը լինի։ Երթ ու դարձի տոմսակաց վրայ 0/0 10 զեղչ մը կը լինի, ի բաց առեալ ճաշը։ Ընտանեաց համար այս զեղչն 0/0 15 է։ Երթ ու դարձի տոմսակք մինչև վեց ամիս ընդունելի են, եթէ Ապրիլի սկիզբէն մինչև Յուլիսի սկիզբը գտնուին, իսկ տարւոյն միւս ամիսներուն մէջ մինչև երեք ամիս ընդունելի են։

Ծանօթ. — Խտիվիէ ընկերութեան Կարմիր ծովու մէջ բանող շոգենաւներն ամէն ութօրեայ Սուէզէն ելնելով, շաբաթը մէկ անգամ Եամպօ, Ճիտտէ և Սուաքիմ, և տասնևհինգ օրն անգամ մը Մասաուա, Հօտէյտա, և Ադէնի ծովածոցին մէջ, Թաճուրա, Զէյլա, Պէրպէրա և Ադէնի նաւահանգիստները կը հանդիպին։

Տր. ԺԻՊԻՒՐԻՆ
ԳԱՆԸ ԹԷՄԻԶԼԷՃԻ
ԷՆԿԵԼԱՆԷ ՎԷ ՀԱԶԳԷ
ՇԷՔԷՐԼԻ ՀԱՊԼԱՐԸ

Բարիզտէ Սէն Լուի խասթախանէսինին սէր թապիպի վէ Էնճիւմէնը ֆիւնունը թըպպիյէ ազասընտան տօքթէօր Ժիպիւրինին գանը թէմիզլէյիճի էնկէլանէ վէ հազգէ շէքէրլի հապլարը ... միւզմին վէ չըպանլը վէ սըրաճա վէ եարա վէ ... վէ սայիրէ ... թէսիրլէրի ... օլան ... թէճրիպէ ... էտիլմիշտիր ... ... Մուսաճիլէնտ ... ...

Հէր հասթա ... ... պիւյիւք ... ...

Ղալաթա ... Մ. Չէրվիթինին ... ...

ՀԱՅ ԹԷՅԱՎԱՃԱՌԸ

Կը վաճառէ ամեն տեսակ ընտիր թէյեր։ Ամեն յաճախորդք որ դիմեն Թաշմիզ փողոց Թիւ 70 (Մըսըր Չարշըսի կից, աղբիւրին վերի կողմը) գոհ պիտի լինին իրենց ստացած թէյերուն թէ՛ տեսակէն և թէ՛ գնէն։

ՊԱՊԱՅԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլէ, Մէնչէսթըրէ և Օտեսայէ դէպ կոստանդնուպոլիս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պէգէ
Արարատ	2,500	Պոճըրս
Արգանտիա	2,500	Քրուքշանք
Լագոնիա	2,500	Ռիդզ
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
Բուլկարիա	2,800	Ֆօթըրճիլ

Պըլէնդա շոգենաւն ամսոյս 24ին Պաթումէն վերադառնալով անմիջապէս Լիվըրբուլ պիտի ուղևորի։

Այա Սոֆիա շոգենաւն ամսոյս 24ին Լիվըրբուլէն աստ կ'սպասուի։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղևորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱՐԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

513

ՔՐՈՍ ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրբուլէ և Անվէրսէ դէպ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆավօնեան	3700
Աւզօնեան	2500	Ֆլավիեան	3700
Անատոլեան	2500	Ֆլօրեան	3700
Աթենեան	2500	Իպէրիան	5500
Արմենեան	3700	Իլլիրեան	5500
Գավալիեան	6000	Իստրիան	5500
Գալիֆօրնիան	6000	Լէզբեան	2200
Քամպրիան	800	Լիկուրեան	2300
Սայպրեան	2000	Լիսպոն	800
Տուրօ	700	Օբորթօ	700
Էճիփշըն	3700	Բէրվիան	3800
Ֆենիշեան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալէրնիան	3700	Վիրճինեան	6800

Լէզբեան շոգենաւը, նաւապետ Պօլ, այսօր Լիվըրբուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Ուղևորներու համար ամէն դիւրութիւն։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա։

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվըրբուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն։
Ճիպրալթար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վաճման և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլլէրի։
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորտատօ։
Զմիւռնիա, Պ. Ուիթօլ և ընկ.

512

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամէն տասն և հինգ օրը կը բանին Լիվըրբուլէ և Մէնչէսթըրէ դէպ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Սէրվիա	7,000	Մալթա	3,000
Աթլաս	3,000	Մարօքքօ	2,500
Ալէփօ	3,000	Նուպիա	2,500
Պօթնիա	4,600	Բավոնիա	5,000
Քալապրիա	2,500	Բալմիրա	3,000
Գրէյթ Քուին	1,200	Սամարիա	7,800
Սեֆալոնիա	5,000	Սքիթիա	4,600
Քաթալոնիա	4,700	Սամարքանդ	3,000
Շէրպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տեմերարա	2,500	Սիտօն	3,000
Կալլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէտար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

Քէտար շոգենաւը, նաւապետ Ֆէրկիւսըն, Լիվըրբուլէն աստ հասաւ և ի մօտոյ վերստին Լիվըրբուլ պիտի ուղևորի Զմիւռնիոյ ճամբով։

Ստորագրեալն արտօնութիւն ունի ուղևորներ և վաճառք ընդունիլ Նիւ-Եօրքի, Պոսթընի, կամ Ամերիկայի և Գանատայի ուրիշ և ոևէ նաւահանգստի համար։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ
Գործակատար
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան Ղալաթիա

511

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլէ և Մէնչէսթըրէ դէպի Կ. Պոլիս բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Օսայրիս	3000
Ֆէրոս	4000	Նէֆթիս	3000
Օսմանլի	4000	Բէրա	3000
Սեսոստրիս	3250	Ագլանթիկ	1700
Թիպս	3250	Լոգիոս	800
Մակտալա	3250	Օլինտա	800
Մարիօթիս	3250	Մէսիլ	700
Ամֆիոն	3000		

Օսայրիս շոգենաւը, նաւապետ Բըլ, ամսոյս 16ին Օտեսայէն վերադառնալով 21ին ուղղակի Լիվըրբուլ պիտի երթայ։

Ֆարօս շոգենաւը, նաւապետ Ուիլըր, ամսոյս 23ին Լիվըրբուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Մէյտանճըգ փողոց,
Ուիթօլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

515 31, Ճէյմս Սդրիթ, Լիվըրբուլ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Հըլ դէպ Անտւէրբ, Կ. Պոլիս և Օտեսայ

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ապոլլօ	2,000	Լէանտրօ	4,500
Ալճէրօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարտուրի	2,500
Գասսանտրօ	3,500	Միլօ	2,000
Գորոմանտէլ	2,200	Նէրօ	2,000
Գրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէլլօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիպրօ	2,500	Օտրանտօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օրիօ	2,000
Գարգօ	2,000	Բառնիթիք	1,200
Գօմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բասսդէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Ռիգօ	2,800
Էրագօ	2,600	Ռիմիթօ	4,400
Ֆրագօ	2,600	Ռինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Ռոլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Ռոմէօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Ռոնտօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիդանօ	2,200	Սարֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրանթօ	2,200	Սորէնթօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հումպէր	1,200	Թոկիօ	2,800
Ժլուօ	2,300	Թօռանդօ	3,600
Քէլօ	2,000	Ըմպարօ	1600
Քօպլօ	2,200	Զէմպլա	3,000
Լէօ	2,000	Զէբրա	4,0

Ռինալտօ շոգենաւը, նաւապետ Նիւպիլ, ընդհանուր վաճառքով ամսոյս 7ին Հըլէն մեկնած է, Մալթա և Իզմիր հանդիպելով Կ. Պոլիս գալու համար և ամսոյս 24ին աստ կ'սպասուի։

Բալէրմօ շոգենաւը, նաւապետ Կորտըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն աստ հասած, պարպած և յՕտեսա ուղևորած է։

Ուղևորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԵՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

514

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայէ և Բաթում դէպի կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է ԼԱՆՈՒԲԻ, որ Նոյեմբեր 23ին Մարսիլիայէն և դեկտեմբեր 2ին Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է ՄԻՆԷՐՎ, որ կը մեկնի յառաջիկայ երկուշաբթի, 18/30 Նոյեմ.։

Ուղղակի Լաքոր ուղևորութիւն

Նաւուղղէք, ուղևորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն ԹԻՆԻՈԹԷ ՐԸԳՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
Մումհանէ փողոց, Թիւ 141

514

Արտօնատէր Ո. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբերի (Ն. Տ.) 1885, մինչև ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	0	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60
	Առաւօտ												Իրիկուն									
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 17	6 50	7 15	7 42	8 14	8 43	9 12	9 42	10 20	10 39	11 17	11 49	12 55	1 31	2 31	3 2	3 40	4 15	4 44	5 23	5 44	6 11
Գում—գաբու	6 28	7 ...	7 27	7 53	8 25	8 54	9 23	9 53	10 30	10 49	11 28	12 ...	1 6	1 42	2 41	3 13	3 51	4 26	4 55	5 34	5 54	6 22
Եէնի—գաբու	...	...	...	7 57	...	8 58	...	...	10 34	10 53	11 32	12 4	1 10	1 4	2 45	3 17	3 55	4 30	4 59	5 38	...	6 26
Տաւուտ փաշա	...	...	...	8	...	...	...	...	10 37	10 56	11 35	12 7	1 13	1 49	2 48	3 20	3 58	4 3	...	5 41	...	6 29
Սամաթիա	...	...	...	8 6	...	9 4	...	...	10 42	11 1	11 40	12 12	1 18	1 54	2 53	3 25	4 3	4 38	5 5	5 46	...	6 34
Եէտի—գուլէ	6 37	7 10	7 41	8 12	8 33	9 10	9 31	10 1	10 46	11 4	11 45	12 15	1 21	1 59	2 58	3 28	4 9	4 41	5 10	5 49	6 4	6 39
Մագրիգիւղ	6 48	7 23	8 ...	8 24	...	9 22	...	...	10 58	...	11 58	...	...	2 11	3 9	...	4 21	...	5 22	...	6 16	6 50
Այ Ստեֆանօ	...	7 33	8 14	8 34	...	9 32	...	...	11 8	...	12 9	...	...	2 21	...	...	4 31	...	5 32	...	6 28	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	8 25	...	...	...	...	...	...	...	12 18	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 37	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	61	63	1
	Առաւօտ												Իրիկուն									
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք.	...	6 34	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 24	...	...	...	...	...	...	...	...	6 38
Այ Ստեֆանօ	...	6 44	...	7 45	...	8 44	...	9 38	...	...	11 20	...	1 34	...	2 33	...	...	...	4 48	5 39	...	6 51
Մագրիգիւղ	6 ...	6 55	7 24	7 57	...	8 55	...	9 49	...	...	11 31	...	1 45	...	2 44	3 20	...	...	4 59	5 50	...	7 5
Եէտի—գուլէ	6 13	7 8	7 37	8 11	8 38	9 9	9 37	10 2	10 12	11 12	11 44	12 48	1 58	2 23	2 57	3 33	4 8	4 46	5 14	6 4	6 38	7 26
Սամաթիա	6 17	7 12	7 41	8 15	8 42	9 13	9 41	...	10 16	11 16	11 48	12 52	2 2	2 28	3 1	3 37	4 12	...	5 19	6 08	6 42	...
Տաւուտ փաշա	6 22	7 17	7 46	...	8 47	...	9 46	...	10 21	11 21	11 53	12 57	...	2 33	3 6	3 42	4 17	...	5 24	6 13	6 47	...
Եէնի—գաբու	6 25	7 20	7 49	8 21	8 50	9 19	9 49	...	10 24	11 24	11 56	1 ...	2 8	2 36	3 9	3 45	4 20	...	5 28	6 16	6 50	...
Գում—գաբու	6 30	7 25	7 54	8 26	8 55	9 24	9 54	10 11	10 29	11 29	12 1	1 5	2 12	2 41	3 14	3 50	4 25	4 56	5 33	6 21	6 54	7 40
Կ. Պոլիս	6 39	7 34	8 3	8 35	9 4	9 33	10 3	10 20	10 38	11 38	12 10	1 14	2 21	2 50	3 23	3 59	4 34	5 5	5 42	6 30	7 3	7 50

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջև բանող կառախմբոց միջև։ Ուրբաթ և Կիրակի օրերն թիւ 20 կառախումբը կանգ պիտի առնու ի Ֆլօրիա։

Գերմանիա, Ռուսիա, Իտալիա և Աւստրիա հաւանած են Սերպիոյ վերոյգրեալ առաջարկութեան, և յանձնախումբը պիտի բաղկանայ Գերմանիոյ, Աւստրիոյ, և Իտալիոյ Վիէննայի դեսպանատանց զինուորական կցորդներէն և Աւստրիացի բարձրաստիճան սպայէ մը։

ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՃԱՆՉՈՒԻ

—Լոնտոն, 12 դեկտ.

Թայմզ կը ծանուցանէ թէ Ռումէլիի խնդիրը կարգադրուած կրնայ համարուիլ. զի երեք կայսրութիւնք կը հրաժարին իրաց առջի վիճակին վերահաստատումը պահանջելէ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՅ

—Աթէնք, 12 դեկտ.

Յունաստան յայտարարեց թէ ազդուապէս պիտի պահանջէ փոխարինութիւն մը, եթէ Պուլկարիոյ և Արևելեան Ռումէլիի Միութիւնը ճանչուի և հռչակուի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական Ժողովը երէկ իւր շաբաթական նիստն ըրաւ Նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Գեր. Գարեգին վարդապետի Թաթարեան. Ժողովը զբաղեցաւ այլևայլ հանրային և անհատական խնդիրներով։

Խառն Ժողովը ի նիստ պիտի գումարի վաղն առաւօտ, չորեքշաբթի, ի Պատրիարքարան, և պիտի զբաղի ինչ ինչ կարևոր խնդրոց տնօրինութեամբ։

Ցաւ ի սիրտ կը լսենք թէ Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի Պատ. Հոգաբարձութիւնն հրաժարական մատուցած է, Պատրիարքարանէն յատկացեալ հասութից անվճար մնալուն պատճառաւ։

Տփղիսէն մեզ կը հաղորդեն թէ Մշակի հոկտ. 27ի թիւը մեծ համակրութեամբ ընդունուած է ամեն կողմ։ Այդ թիւն իբր օրինակ ձրի ղրկուած էր ամեն կողմ, սակայն Թիֆլիզի մէջ ձեռքէ ծախուած է հատով, երկու ժամուան մէջ, մինչև 500 օրինակ։ Թիֆլիզի համար այնպիսի յաջողութիւն մը կը համարուի այս, որուն նմանը ոչ թէ հայ այլ նոյն իսկ ռուս թերթերու համար չէ տեսնուած։ Ամեն կողմէ նամակներ կը տեղան Մշակի խմբագրութեան, յորոց ակներև կը տեսնուի թէ Պ. Գրիգոր Արծրունին իւր յուսացածէն շատ և շատ աւելի յաջողութիւն պիտի գտնէ։

Աւելորդ չէ ըսել թէ Մշակի տարեկան բաժանորդագինը 10 րուբլի է, (այսինքն 120 ղրշ. արծաթ) Թղթատարութեան ծախքը խմբագրութեան վրայ։ Բաժանորդ գրուիլ փափագողք կարող են ստակն յանձնել Ռուսիոյ Թղթատան [illegible] յանձնարարելով և ուղղակի Մշակի խմբագրութեան հասցէին։

Երէկ Ֆրանսայէն մայրաքաղաքս վերադարձաւ Երուանդ էֆ. Շնորհքեան, որ Փարիզի մէջ իրաւաբանական ուսումն աւարտելով փայլուն քննութիւն մը տուած և վկայական ստացած է։

Գոհութեամբ կ'իմանանք թէ Ռոպէրթ Քոլէճի հայ ուսանողաց ընկերութիւնը Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց կողմանէ իրեն եղած առաջարկութեան համեմատ Ընդհ. Ժողով գումարելով վերջերս՝ խնդիր յուզած է դրամական նպաստով մը իւր պաշտպանութեան ներքև առնուլ Միացեալ Ընկերութեանց գիւղային նախակրթարաններէն մին և այս նպատակաւ Յանձնախումբ մը կազմած է յատկապէս որպէս զի ուսումնասիրէ խնդիրն։ Բանակցութիւնք տեղի ունեցած են երկուստեք և յուսալի է որ յաջող արդիւնք մը յանգին։ Հայ-Ուսանողաց Ընկերութեան պատուոյ նախագահն է Մեծ. Բրոֆէսէօր Ճէնիզեան Յակոբոս էֆէնտի։

Ոչ նուազ գոհութեամբ կ'իմանանք թէ Գալաթա Սէրայի Կայսերական Լիսէի, ինչպէս նաև Քաղաքային Միլքիէի վարժարանի հայ ուսանողք ճիւղեր կազմած են իրենց վարժարանաց մէջ առանձին բաժանորդագրութեամբք նպաստելու Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց։ Կայսերական Լիսէի մէջ Ընկերութեան ներկայացուցիչն է ուսանող Գ. Նէվրուզ էֆէնտի, իսկ Քաղաքային վարժարանաց մէջ՝ նոյնպէս ուսանող Խաչիկ էֆ. Կեսարեան։

ՀԱՅ ԳԻՒՂԱՑԻ

ԳՐԵՑ ՌՈՒՍԱՀԱՅ

Հայ գիւղացու վիճակը և ժողովրդի այդ կարևոր մասի լքուած ու մոռացուած լինելը բացատրող մի տետրակ է որ կը ծախուի Գավաֆեան, Ֆրէնկեան, Թորոսեան և Եւրոպական գրատուները և Ջրավաճառ և Լրագրավաճառ Գ. Պօղոս Խորխոռունիի խանութը։

ԳԻՆ 40 ՓԱՐԱ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԿՐԱՆԹ ՆԱՒԱՊԵՏԻՆ ՈՐԴԻՔԸ

ՊԱՏՄԵԱԼ Ի ՃԵՄԱՐԱՆԷՆ ՖՐԱՆՍԱՑԻ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՑ Կ. Ս. ԽՈՒԹԻՒՃԵԱՆ

Մեծանուն Ժիւլ Վէրնի այս ընտիր և հմտալից գործ, Արեւելքի մէջ իբր թերթօն հրատարակուելէ յետոյ, ի խնդրոյ գրասէր ազգայնոց, առանձին եւս տպագրուելով՝ եռահատոր գիրք մը կազմած է։

Կը գտնուի Արեւելք լրագրոյ գրասենեակն և ամէն Հայ գրավաճառաց քով. եւս և Ջրավաճառ Պօղոս և Յակոբ աղաներուն խանութներն ի Պահճէ Գափու։ Գին մէն մի հատորի 7½ ղրուշ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՔ

Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարն երէկ առաւօտ կայս. պալատ գնաց և Վեհ. Սուլթանի ինչ ինչ հրահանգներն ստացաւ։ Ն. Վսեմութիւնն ապա Բ. Դուռն երթալով դեսպաններն ընդունեց և տեսակցեցաւ նոցա հետ։

Պետական Խորհրդոյ Բարձր. Նախագահն և Ելմտական ու Հանրօգուտ շինութեանց Վսեմ. Նախարարներն երէկ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին քով երթալով կարևոր խնդրոց վրայ տեսակցեցան։

Եգիպտոսի օսմանեան պատուիրակ Վսեմ. Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշա երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ. Նորին Վսեմութիւնն իւր պաշտօնին նկատմամբ հարկ եղած հրահանգներն ու պաշտօնական թուղթերն ստացած է։ Հաքիքաթ կը ծանուցանէ թէ Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշա այսօր իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղևորի իւր հետևորդաց հետ։

Ռուսական եւ իտալական դեսպանաց առաջին թարգմանք և սերպիական դեսպանատան խորհրդականն, երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցան Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

Պարսկական դեսպան Միրզա Մոհսին խան երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

Երէկ Թուրք թերթերէն ոմանք ծանուցին թէ հռչակաւոր սրնգահար (Նէյզէն) Եուսուֆ փաշա մեռեր է։ Սաբահ կը ծանուցանէ թէ այդ լուր բոլորովին անստոյգ է, ըստ որում Եուսուֆ փաշա ողջ առողջ կը գտնուի։

ՍԵՐՊԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼՂԱՐԻԱ

Պուլկարիոյ իշխանն իւր առ Սերպիա ուղղած զինադադարի առաջարկի մի օրինակը, նախընթաց օր Բ. Դրան հաղորդեց։ Իշխանն խնդրած է նաև Բ. Դռնէն որ այս մասին պէտք եղած հրահանգը տայ զինուորական պատուիրակ Շաքիր փաշայի։

Ինչպէս արդէն ծանուցինք, առաջարկն երկու գլխաւոր կէտերէ կը բաղկանայ. առաջին թէ Սերպք պարտին անմիջապէս հեռանալ պուլկարական հողերէն, երկրորդ թէ Պուլկարք Սերպիոյ հողին վրայ իրենց գրաւած դիրքերը պահեն մինչև ցհաստատութիւն խաղաղութեան։

Թայմզ կը կարծէ թէ առաջարկին միւս կէտն լինի զինադադարին կնքուելէն յետոյ մինչև քառասուն ութ ժամ խաղաղութեան հաստատման վրայ բանակցութեանց սկսիլ. Սերպիա պահանջած է որ այս վերջին առաջարկն յետաձգուի մինչև յունվար։

Մաճիտ և Շաքիր փաշաներն երէկ իրենց պաշտօնատեղիներն ուղևորեցան։ Մաճիտ փաշա խաղաղութեան հաստատման համար լինելիք բանակցութեանց ներկայ պիտի գտնուի, իսկ Շաքիր փաշա զինադադարի բանակցութեանց։

Հակառակ պաշտօնական և կիսապաշտօնական բոլոր հերքմանց, կ'ըսէ Մօնիթէօր, կը հաստատուի թէ ռումէլիական խնդրոյն լուծման հիմունքը որոշուելէ և ընդունուելէ յետոյ, Պէրլինի մէջ Վեհաժողով մը պիտի գումարի, վաւերացնելու համար իրաց նոր կացութիւնն և հարթելու համար բոլոր այն դժուարութիւններ որք կրնան ծագիլ յԱրևելս պուլկարական խնդրոյն կարգադրութեան առթիւ։

Հաքիքաթ կը ծանուցանէ թէ մեծ տէրութեանց մայրաքաղաքս դեսպանատանց ուղղեալ ծանուցագիրն երէկ ղրկուեցաւ։

Սոֆիայէն առնուած վերջին լուրեր կը ծանուցանեն թէ, կ'ըսէ Մօնիթէօր, Աղեքսանդր իշխանին հանրագիր մը մատուցեր է, որով պուլկար ժողովուրդն իւր բոլոր բաղձանքները կը յայտնէ ռումէլիական խնդրոյն լուծման մերձեցման առթիւ։

Մաճիտ և Շաքիր փաշաներու ուղևորութիւնն, Բ. Դրան կողմէ հեռագրաւ ծանուցուած է Աղեքսանդր իշխանին, նոյնպէս մայրաքաղաքիս սերպիական դեսպանին։

Վիէննայի դեսպանաց զինուորական կցորդք ևս ճանբայ ելած են Բիրօտ գալու համար։

Պ. ՀԻՐՇԻ ՓՈԽԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆԸ

Երեկի Մօնիթէօր հետևեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ Պ. Հիրշի փոխատուութեան խնդրոյ վրայ.

«Նախարարաց Խորհուրդն իւր շաբաթ աւուր նստին մէջ հիմնովին քննեց այն նախնական պայմանագիրն որ կնքուած է Պ. Հիրշի փոխանորդաց և և Ելմտական Նախարարին միջև։ Այս հարկ եղած Տեղեկագիրն՝ հանդերձ Նախարարաց Խորհրդոյ դիտողութեամբք, նոյն օրն իսկ կայս. պալատ ղրկուեցաւ Վեհ. Սուլթանի վաւերացման ենթարկուելու համար։

«Աւասիկ Պ. Հիրշի փոխատուութեան անյապաղ ելից նկատմամբ շրջած այլ ընդ այլոց զրոյցներու առիթ տուող պարագայն։

«Օսմ. կայս. պանքան վերջերս առաջարկած էր կառավարութեան Պ. Հիրշի հետ կարգադրել իւր քով ի պահ գտնուած 11,000,000 ֆրանքի հաշիւն և զայն 25,000,000ի ամբողջացնելու համար մնացեալ գումարն փոխ տալ Պ. Հիրշի առաջարկած պայմաններով։ Արդ, կ'ըսուի թէ Սօսիէթէ Ժէնէրալ Օթոման պանքան էր որ պիտի վճարէր այդ 14,000,000 ֆրանքն, ամբողջացնելու համար Պ. Հիրշի 25,000,000 ֆրանքի փոխատուութիւնն։ Կը մնայ գիտնալ թէ Սօսիէթէ Ժէնէրալ դրամատունն յօժա՞ր է արդարև Պ. Հիրշի փոխատուութեան կէսն ստանձնելու։»

Կայս. կառավարութեան և Պ. Հիրշի միջև կնքուելիք փոխատուութեան պայմաններն մինչև մէկ աստիճան վերստին քննելու պաշտօնով յանձնաժողով մը կազմուած է, որոյ անդամք են Ելմտական և Հանրօգուտ շինութեանց Վսեմ. Նախարարք, Դատական գործոց Նախարարի Վսեմ. խորհրդականն, Բ. Դրան օրէնսգէտ խորհրդական Նորատունկեան Վսեմ. Գաբրիէլ էֆէնտի, Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան գիտական ճիւղի խորհրդական Կալոն էֆէնտի, և նոյն նախարարութեան օրէնսգէտ խորհրդական Միլթիատի էֆէնտի։ Սոյն յանձնաժողով տեղեկագիր մը պատրաստելով պիտի մատուցանէ Նախարարական խորհրդոյ ի քննութիւն։

Թայմզ կը ծանուցանէ թէ Պ. Բաբորալ, խորհրդակցութեանց առարկայ եղող փոխառութեան մասին բանակցութեան մտած է Քօնթուար դ'Էսքօնթի դրամատան հետ։ Պ. Բաբորալ կարգ մը առաջարկներ ևս ըրել ուզած է։

Գահիրէէն եկած մասնաւոր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Եգիպտոսի անգլիական արշաւող բանակն յաջողած է յետս մղել 3,000 ապստամբներէ բաղկացեալ գունդ մը Սուտանի սահմանագլխոյ վրայ։

Վեհ. Սուլթանի հրամանաւ յանձնաժողով մը կազմուած է, որոյ անդամք են Ն. Վեհափառութեան թիկնապահ Վսեմ. Նամըք փաշա, Վսեմ. Ղազի Օսման փաշա և Վսեմ. Յակոբ փաշա։ Սոյն յանձնաժողովը որ մի քանի անգամ և նաև երէկ ի նիստ գումարած է, պաշտօն ունի կայս. բանակաց փոխադրութեան միջոցներուն վրայ խորհրդակցիլ։

Կ'ըսուի թէ մեծ Տէրութիւնք համաձայնած են միահաղոյն ազդեցութիւն մը բանեցնելու համար Աթէնքի կառավարութեան վրայ, որպէս զի արգելուն որ և է յուզում զոր արդի պատահարք կրնան յառաջ բերել ի Յունաստան։

Այս համաձայնութեան վրայ անգլիական և ֆրանսական նաւատորմերու հրամանատարք գաղտնի հրահանգներ ստացեր են յունական ջուրերու մէջ իրենց բռնելիք դիրքին նկատմամբ։

Նախապէս ծանուցինք թէ ի նպաստ կայս. բանակին դրամական և այլ նուիրատուութիւններ հաւաքելու համար Բերայի բարձր դասու տիկիններէ բաղկացեալ յանձնախումբ մը կազմուած է ընդ նախագահութեամբ տիկին Հօպ փաշայի, և անդամակցութեամբ տիկնայց Ս. Բարամէֆօորի, Սարգիս էֆէնտի, Վուտա փաշա, Ֆէրնանտէս, Քաբորալ, Հիլմի փաշա, Սունձ և Հանսոմ։ Սոյն յանձնախումբ համաձայնած է Աւստրական Սենեկին հետ, որ նոյնպէս մասնախումբ մը կարգած է իւր կողմէ, հանգանակութեանց բաժանման համար. Տիկնանց մասնախումբը պիտի գործէ Բերայի մէջ. իսկ Աւստրական Սենեկի մասնախումբը Ղալաթիոյ և Պոլսոյ մէջ։ Հանգանակութիւնք պիտի հրատարակուին կանոնաւորապէս։

Օսմ. կայս. պանքայի հաշուակալքննիչ Պ. Սմայթ և Եէնիթիւնեա Տիմիթրաքի էֆէնտի ևս յանձն առած են աջակցիլ Տիկնանց յանձնախմբի աշխատութեանց։

Լոնտոնի օսմ. դեսպանատան նորընտիր առաջին քարտուղար Ապտիւլ Աք Համիտ պէյ իւր պաշտօնատեղին ուղևորեցաւ։

Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտօֆ կատարելապէս ապաքինած է իւր վերջին հիւանդութենէն։

Արևելեան Ռումէլիի երկաթուղեաց կայս. գօմիսէր Խասա Մուխլիս էֆէնտի, որ Վսեմ. Ճէվտէթ փաշայի պատուիրակութեան պիտի ընկերանար, երկու օր առաջ մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս յԱդրիանուպոլիս։

Կայս. կառավարութեան կողմէ, Ռումանիոյ մէջ նորահնար թնդանօթաց փորձերու ներկայ պիտի գտնուին թնդանօթարանի գիտական փորձերու ճիւղին նախագահն և Զէյթուն Պուրնիի արքունի գործարանի տնօրէն Ճէմալ փաշա։

Եգիպտոսի օսմ. պատուիրակ Վսեմ. Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշայի, իբրև օտար լեզուաց քարտուղար պիտի ընկերանայ Օսման պէյ, թարգման կայս. անձնական գանձուն։

Անգլիական դեսպանուհի Տիկին Հուայթ երէկ Պուքրէշէն մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

Կրետէէն կը գրեն թէ հելլէն կառավարութիւնն ընդունած չէ Կրետէի յունական հիւպատոս Պ. Տրաքօբուլոյի հրաժարականն, որով կարելի է ենթադրել թէ այդ խնդիր գոհացուցիչ լուծում պիտի ստանայ։ Պ. Տրաքօբուլօ առ այժմ Կրետէ պիտի մնայ ընտանեօք։

Էրզրումէն կը գրեն առ [illegible]. — Զինուորական պատրաստութիւնք միշտ կը շարունակեն [illegible]։ Իհթիյաթի և 1300 տարւոյ զինուորներն հաւաքելէ յետոյ, այժմ ի զէն կը կոչուին 1301 տարւոյ զինուորագրութեան մարդիկ։ Էրզինկեանի տեսչութիւնն ստանձնած է 10,000 ձեռք հագուստ մատակարարել, այլ, մինչև այն ատեն, զինուորները կը հանեն և ձմրան խստութիւններէն պաշտպանուելու համար ո՛չ համազգեստ կը գտնեն և ոչ այլ ինչ։ — Սահմանագլխէն անդին, Ռուսք փութանակի յառաջ կը տանին նոր ճամբու մը շինութիւնն, որ Կարսի մեծ ճամբուն մէկ ճիւղը պիտի լինի և պիտի յանգի ի Պաշ-Քէօյ, սարին Բասէնի մէջ։ Այդ ճանբով Ռուսք երկու օր հեռի կը լինին Կարինէն։ Իրաւ է թէ նոքա պիտի հանդիպին Տէվէ Բօյնուի կիրճը պաշտպանելու համար վերջերս շինուած ամրոցներուն, այլ կ'երևի թէ մեծ կարևորութիւն չեն տար այդ շինութեանց։ Կ'ըսուի նաև թէ կրնան ուղղակի Խնուսի վրայ քալել և անտի Կարին վերադառնալ անուղղակի ճանբով։

Քաղաքապետութիւնն այս աւուր Թուրք լրագրաց միջոցաւ հետևեալը կը ծանուցանէ.

Քաղաքապետութիւնք նկատողութեան առնլով տեղական թերթերէ ոմանց այն հրատարակութիւնները թէ, Թրամվէյի կառքերուն մէջ դեռ քառորդ մեճիտը 5 ղրշ. [illegible] հակառակ որոշման Պետական Խորհրդոյ, կը ծանուցանէ թէ այս խնդիրը վերստին Պետական Խորհրդոյ քննութեան յանձնուած է ըստ խնդրանաց Թրամվէյի ընկերութեան որ [illegible] մը Ներքին գործոց նախարարութեան դիմած էր. ուստի բնականաբար պէտք է Պետական Խորհրդոյ քննութեանց արդիւնքին սպասել։

Ստամբոլի կուսակալութեան տակ գտնուած Էնմասուր գիւղաքաղաքի մէջ թղթատարութեան ճիւղ մը հաստատուած է։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ ԲԱՐԻԶԻ

Բարիզ, 14 դեկտ.

Քանի մը նահանգներէ միանգամայն ընտրեալ Երեսփոխանք ըստ օրինի մէկ մէկ նահանգ ընտրած և միւսներէն հրաժարած լինելով, Սէնի նահանգէն այս կերպիւ պակասած Երեսփոխանաց ընտրութիւնն երէկ կատարեցաւ։

Ցարդ ծանուցեալ մասնակի արդեանց նայելով, Արմատականաց ընտրելիներն յաջողագոյն հանդիսացած են, և ցանկին գլուխն են իբր 86,000 ձայնիւ։ Ապա կուգան Պատեհականներէն Պ. Պ. Տըրուլէտ և Ռան, իբր 68,000 ձայնիւ։ Երրորդ կարգն են Պահպանողականաց ընտրելիք, իբր 60,000 ձայնիւ։ Կ'երևի թէ ո՛չ մէկ կուսակցութեան ընտրելիք բացարձակ մեծամասնութիւն ստացած չլինելով, համեմատական ընտրութեան պէտք կը մնայ։

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԱԼՖՈՆՍՈ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՍՊԱՆԻՈՅ

Մատրիտ, 12 դեկտ.

Ալֆոնսօ ԺԲ. Թագաւորին յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսն այս առաւօտ կատարեցաւ մեծ շքով յեկեղեցւոջ Ս. Ֆրանչիսկեայ, ի ներկայութեան ստուար բազմութեան Իշխանաց և արտասովոր դեսպանաց, Տէրութեանց կողմէ ղրկուած յատկապէս։

Դիտուեցաւ որ հանդիսին ներկայ էին բազմաթիւ Կարդինալներ, Արքեպիսկոպոսներ և Եպիսկոպոսներ, որք ներկայ գտնուելով այս արարողութեան, փայլուն եղանակաւ մը կ'ապացուցանէին թէ յարակալ կը մնան Արքայական Գերդաստանին և Խնամակալութեան։

Համայն Սպանիոյ մէջ կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ։

ԼՈՐՏ ՍԱԼԶՊԸՐԻԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Լոնտոն, 14 դեկտ.

Լորտ Սալզպըրի ծանոյց պաշտօնապէս թէ պահպանողական կուսակցութիւնը կը մնայ իշխանութեան վրայ, և թէ ինք առաջին առթիւ պիտի նայի թէ կը վայելէ՞ Երեսփոխանական ժողովոյն վստահութիւնը։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 3 Դեկտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	109 5/8
3 » » » (վճռկնի)	109 1/4
3 » Բարիզի » (պանքայի)	23
3 » » » (վճռկնի)	23 7 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. D. Սէրի Գ. կ.		15
Պօրսայի գոցուելէն վերջը	»	15 24
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	15 23
Բարձրագոյն գին	»	15 23
Նուազագոյն »	»	15 22
Կէս օրին	»	15 22
Փոխատուութիւն 1858) » 1862)	A. Սէրի Գ. կ.	26 20
» 1860) » 1863) » 1872)	B. » » կ. » »	15 25
» 1865) » 1869) » 1873)	C. » » » »	15 22

Իւնիֆիէ Եգիպտական

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	70 37 1/2
Այս առտու բացուեցաւ Գ. կ	70 37 1/2
Կէս օրին	70 37 1/2

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Գ. կ. Անգլ. Լ.	3 18
Գրէտի Ժէնէրալ	» » Օսմ. »	6 5
Պանք տը Գօնս.	» » » »	3 30
Սօս. Շանժ է վալէօր	» » » »	3 20
Թրամուէյ	» » » »	280
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	35
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի	»	53

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 24
Անգլիական ոսկի	»	110 8
Ռօլ իմբէրիալ	»	90 12
Քրիմէց	»	57 15
Ռուպլի Թղթադրամ	»	9 20
» արծաթ	»	89 10
Ֆիօրին	»	8 30
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	107 35
Վէշնոց	»	102 25
Չինգնոց	»	102 20
Մէթալիք	»	98
Պղինձ	»	—
Թղթադրամ	»	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 14 Դեկտեմբեր, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	99 5/8
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 5/16
» » » գոցուեցաւ	14 5/16
» » » Ա.	27
» » » Բ.	15 3/4
» » » Գ.	14 3/8
Օթօման 1871	67
Փոխատուութիւն 1877	79 1/2
Պանք Օթօման	10 1/8
Ռուսական փոխատ. 1873	95 1/2
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	64 1/4
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	87 7/8
Տայրա Սանիէ	62 3/8
Տօմանիալ (փոխատ. Ռօչիլտ)	89 1/4
Հունգարական պարտաթուղթ 4 0/0	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —

Վիէննա, 14 Դեկտեմբեր, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126
Օսմանեան երկաթուղի	17 50

Բարիզ, 14 Դեկտեմբեր, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	109 20
» » 3 0/0	80 97 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 50
» » » գոցուեցաւ	14 42 1/2
» » Սէրի Բ.	15 85
» » Գ.	14 50
Օսմանեան երկաթուղի	35 50
» Բէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	506 25
Գրէտի Լիօնէ	525
» Ֆօնսիէ	1333 75
Բաժնետոմս Լիոնի	1240
Սուէզի ջրանցք	2120
Ռուսական 5 0/0 1877ի	101 3/4
Իտալական Ռանթ	97 15
Եգիպտական միացեալ	325
Սպանիական (արտաքին)	53 7/8
Բրիօրիթէ Թիւրք	355
5 0/0 Հելլենական	291 25
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 23

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 14 Դեկտեմբեր, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	— —
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ	14 40
Եգիպտական	324 37 1/2

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՏԱՃԿԵՐԷՆԷ Ի ՀԱՅ

Յօրինեաց

ՄԻՀՐԱՆ ԱԹԻԿԵԱՆ

Ա. տետրն հրատարակուեցաւ

Ամբողջ գործն գրեթէ 90 տետրէ կամ երեսի հաշուով 1440 մեծադիր երեսէ պիտի բաղկանայ. բաժանորդագրութեան գինն է 50 ղրշ. ողջ, իսկ առանձին տետրին գինն է 100 փարայ։

Բաժանորդք կամ գնողք պարտին դիմել գրավաճառաց կամ Ջրավաճառ Պօղոս և Յակոբ աղայից քով։

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՌ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՄ

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԴԻ ՀԱՅԵՐԷՆԻ

Յօրինեաց

Ա. Մ. ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

Մաքուր տպագրութեամբ ի լոյս ընծայուած սոյն Քերականութեան մէջ, ինչպէս պիտի տեսնեն քննողք, վերածուած է Թուրքիոյ Հայոց արդի լեզուն՝ պարզ քերականական դրութեան։ Ի լուսաւորութիւն քերականական կանոնաց մուծուած են ըստ պատշաճի առատ հրահանգներ, որ ոչ այլ ինչ են, եթէ ոչ մանր մանր կրթական պատմութիւններ, դիւրուսոյց և խիստ դիւրագին,

Ի գին 3 դահեկան.— Բաւական թուով գնողներու համար մասնաւոր զեղչ կ'ըլլայ.— Կեդրոնատեղին է Յ. Գավաֆեան գրատունն։

ՃԻԼԼԱ

ԲՈԼՔԱ-ՄԱԶՈՒՐՔԱ ԴԱՇՆԱԿԻ ՀԱՄԱՐ

Ազգային ծանօթ երաժշտապետ Ա. Մերճեան էֆէնտի յօրինած է սոյն ընտիր պարերգը դաշնակի համար։ Ամեն անոնք որ փորձեն զայն պիտի տեսնեն եղանակին ներդաշնակութիւնն և պարի համար ընծայած գեղեցիկ յարմարութիւնը։

Կը ծախուի Յ. Արամեան և Ընկ. Թղթավաճառանոցը՝ Պոլիս, Համիտիյէ ճատտէսի, Թիւ 34։

ՊԱՐԻ ԴԱՍԵՐ

Պ. ՖՐԱՆՍՈՒԱ ԳՈԲԷԼԼՕ, որ պատիւ ունեցած է պարի դասեր տալու Պոլսոյ դեսպանատանց և բարձրագոյն տանց մէջ, պատիւ ունի ծանուցանել ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ արգոյ հասարակութեան թէ բազմաթիւ անձանց խնդրանօք, Գատըգիւղի ձմեռնային թատրոնին մէջ Պալ Դորէյ մը բացած է՝ ուսուցանելու համար սրահներու ճշմարիտ պարն և ոչ թէ հանրային պարահանդիսացը։

Դասերը պիտի լինին դաշնակով և շաբաթը երեք անգամ, երկուշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ, երեկոյեան ժամ 8½ին։

Բացումը կատարուած է 1885 Նոյեմբեր 11/2 ին, երկուշաբթի օր։

Պ. Գոբէլլօ նմանապէս դաս կուտայ տանց մէջ։

ԻԼԱՆ

ՇԷՀԻՐ ԷՄԱՆԷԹԻ

Լանկա հարիգ մահալլինտէ մէվճուտ քեարկիր ֆապրիգա իթթիսալինտէ վէ քէօշէ պաշընտա իքի եւիգլիւ եւրմի ալթը զըրաը ճէտիտ թէրպիյէնտէ պուլունան էմանէթ մալը արսանըն պին պէշ եւիւզ զուրուշա թալիպի եօգտէսինտէ օլուպ գարարը գաթիյի քեանունը էվվէլին տօգուզունճը բազար էրթէսի կիւնի վէրիլէճէյինտէն տահա զիյատէյէ թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ աքչէլէրի իլէ պէրապէր Շէհր էմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

30 Թէշրինի սանի 301

ԻԼԱՆ

ՇԷՀԻՐ ԷՄԱՆԷԹԻ

Տէրսաատէթ վէ պիլատը սէլասէտէ պուլունան խըրտէթճիքեարան քէթխիւտալըղը վէքիլի Եուսուֆ աղա պաշը էսպապտէն տօլայը իխրաճ վէ թէպտիլ օլունարագ, վէքեալէթը մէզքիւրէյէ թէպաաի Տէվլէթը Ալիյէտէն սարրաֆ Վասիլաքի էֆէնտի ինթիխապ վէ թային օլունուպ իշէ միւպաշէրէթ իյլէմիշ օլտուղու իլան օլունուր։

2 Քեանունը էվվէլ 301

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ինշաաթը ասքերիյէ իշուն միւպայաասը լազըմ կէլէն եւիրմի պին ատէտ կիւշաւ ֆրէա Մարսիլեա Թավա քիրէմիտինին քեանունը էվվէլին տէօրտիւնճիւ չարշէնպիհ կիւնի գարարը գաթիսի վէ էրթէսի բէնճշէնպիհ կիւնի իւզատէ պէշ Թէնզիլաթը գապուլ օլունմագ իւզրէ մինագասաը տէրտէսթ խուսուկինտէն Թալիպ օլանլարըն իսմինքեամ վէ ինշաաթ տայիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

2 քեանունը էվվէլ 1885

1–3

Ի ՊԻՐՄԱՆԻԱ

Բրէնտէրկասդ զօրավարն յայտարարութիւն մ'ուղղելով պիրման ժողովրդեան, ծանոյց թէ մինչեւ որ Հնդկաստանի Կայսրուհւոյն կամքն յայտնուի, քաղաքային եւ զինուորական վարչութիւնն իւր ձեռաց մէջ կը մնայ։ Զօրավարը կը հրաւիրէ պիրման նախարարներն ու կառավարիչներն որք կ'ուզեն հաւատարիմ լինել Անգլիոյ՝ աջակցիլ իրեն, կը խոստանայ կրօնի ազատութիւն եւ եղեռնագործութեանց զսպում։ Այս յայտարարութիւն լաւ տպաւորութիւն ըրաւ պիրման ժողովրդեան վրայ, որ վերսկսած է պարապիլ իւր գործոյ։

Երկրին ներսէրն ընդդիմութիւններ եղած են անգլիական գրաւման, բայց հետզհետէ կ'ընկճին։

Պիրման Նախարարք կ'աջակցին զօրավարին ջանից. Մանտալէի եւ այլ քաղաքաց պիրման ժողովրդեան զէնքերը կ'առնուին։

Պուտտայական աղանդին քրմապետն ալ խաղաղութեան ու հպատակութեան կողմն է, եւ իւր Թանկագին ազդեցութիւնը դրած է ի ծառայութիւն Անգլիացւոց։ Յայտարարութիւն մ'ուղղած է առ քուրմս եւ առ ժողովուրդն, ծանուցանող թէ պուտտայական կրօնք պիտի յարգուի, եւ հրաւիրող ամենքն որպէս զի հպատակին Բրէնտէրկասդ զօրավարին իշխանութեան։

Հինգ պիրման իշխանք, Նախարարաց համաձայնութեամբ, ղրկուած են յՍտորին Պիրմանիա եւ ի Րանկուն վար դրուած են. զի կը վախցուէր թէ նոցա ներկայութիւնն ի Վերին Պիրմանիա կրնար չփոթութիւն յառաջ բերել։

Թիպօ Թագաւորն եւս ի Րանկուն հասած է, եւ ճամբայ հանուած է դէպ ի Կալկաթա։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կը լսենք թէ Ս. Պատրիարք Հայրը նամակ մը ուղղեր է Ազգ. Ժողովոյ Դիւանին, ծանուցանելով թէ անհրաժեշտ է Երուսաղեմի Պատրիարքական ընտրութիւնը վերջացնել եւ խնդրելով որ իւր անունն ընտրելեաց մէջէն վերցուի։

Ազգային Ժողովը նիստ ունի յառաջիկայ ուրբաթ օր ի Ղալաթիա, Օրակարգի առաջին խնդիր ունենալով Երուսաղեմի Պատրիարքական ընտրութիւնն։

Կրօնական Ժողովն իւր վերջին նստին մէջ որոշեց, որ Բաբերդի առաջնորդ Գեր. Յակոբոս եպիսկ. Ծգնաւորեան ըստ իւր առաջարկութեան անձնական տկարութիւնք դարմանելու համար Եւդոկիա երթայ յօդափոխութիւն։

Նոյնպէս Ժողովը նկատողութեան առնլով Ամասիոյ եւ Մարզուանու վիճակաց առաջնորդ Խօլասեան Տ. Պօղոս վարդապետի մի գիրն՝ որով Ն. Գերապատուութիւն կը հրաժարի իւր պաշտօնէն եւ կը խնդրէ Կ. Պօլիս գալ ի դարման իւր անձին տկարութեան, որոշեց Խառն Ժողովոյ ներկայել Տ. Պօղոս վարդապետի սոյն առաջարկն։

Ժողովն, բաց աստի, զբաղեցաւ տասն երկուքի չափ անհատական խնդիրներով։

Էջմիածնէն հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդեն մեզ.

Կաթողիկոսական Օծումէն յետոյ, Էջմիածին ինկաւ իւր նախկին վիճակին մէջ։ Ամբարդանեան, որ Կովկասի կառավարչապետի կողմէ կ'ուղեկցէր Վեհ. Կաթողիկոսին Պաթումէն մինչեւ Էջմիածին, մի Թանկագին մատանի ստացաւ Ն. Վեհափառութենէն։ Այս մատանին կը գտնուէր Թանգարանի մէջ եւ կը պատկանէր Գէորգ կաթողիկոսին։ Մատթէոս կաթողիկոսի մատանին հանուած է Թանգարանէն եւ Կաթողիկոսն ինքն կը կրէ զայն։

Մի Թանկագին մատանի եւս, նոյնպէս Թանգարանէն հանուելով, ընծայուեցաւ կառավարութեան ներկայացուցիչ Պ. Պրիբիլին։

— Առաջնորդները մեկնեցան այս տեղէն։ Կ'ըսուի թէ Պ. Արշակ Նազարեթեան կ'ուզէ վարդապետ ձեռնադրուիլ եւ յառաջիկայ տարուընէ դարձեալ ճեմարանի տեսուչ պիտի նշանակուի։

—Երեմիա եպիսկոպոսի այն ճառն որ արտասանուեցաւ Մայր եկեղեցւոյ մէջ, խորին դժգոհութիւն պատճառած է Վեհ. կաթողիկոսին. կը կարծուի որ Երեմիա եպիսկոպոսի վիճակը խախտած է։ Կը կարծուի նոյնպէս որ Էջմիածնայ միաբանութեան պաշտօնեաներու մէջ փոփոխութիւն լինի։

Ցաւօք կը լսենք թէ Զօհրապեան Յակոբ էֆէնտի այս առաւօտ վախճանեցաւ։

Յուղարկաւորութեան հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, Պէշիքթաշի եկեղեցւոյն մէջ, ժամ 5 1/2 ին։

Պաղտատէն մեզ կը գրեն.

«Պատրիարքարանէն վեց նամակ ղրկուած է աստ վեց ազգայնոց ուղղեալ, որպէս զի մի յանձնաժողով կազմեն եւ տեղեկագրեն թէ Պասրայի եկեղեցւոյն նորոգութեան համար ո՞րչափ գումար հարկ է, եւ թէ այդ գումարն կրնա՞յ նոյն եկեղեցւոյ կալուածոց եկամուտներէն հայթայթուիլ, եթէ ոչ՝ հարկ է մի քանի կալուած ծախել այդ նորոգութիւնը կատարելու համար։

Յանձնաժողովոյ անդամոց մին, պարոն Յովհաննէս Թէրզիպաշեան Պարոնեանց, որոյ նամակ գրուած է, վախճանած է Թուէս մի տարի յառաջ. Երկրորդ՝ Սերովբէ էֆ. Գուլումճեան, ներկայացուցիչ Կիւլպէնկեան վաճառատան, մի պանդուխտ է որ այս կողմեր նոր եկած լինելով, բնաւ տեղեկութիւն չունի այս կողմերու գործոց։ Երրորդ նամակն ուղղեալ է Իսկէնտէր էֆ. Իսկէնտէրեան անուն անձին. եւ որովհետեւ այստեղ երեք ազգայինք կան նոյն անունով եւ մականունով, ուստի չի գիտցուիր թէ այդ նամակն որուն է։ Այդ երեք ազգայնոց առաջինն է Իսկէնտէր էֆ. Սերովբէ Իսկէնտէրեան, Ատենապետ նախկին Ազգ. Ժողովոյ, երկրորդ՝ Իսկէնտէր աղա Գրիգորեան Իսկէնտէրեանց, եւ երրորդ՝ Իսկէնտէր Յակոբ Մեսրովբեան Իսկէնտէրեանց, մի քսանամեայ երիտասարդ։

Մնացեալ երեք անդամոց, այսինքն՝ Յովհաննէս Մ. Աղեքսանդրեանց, Յակոբ Թաթէոսեան Պարոնեանց եւ Սեդրակ Միքայէլեան էֆէնտիներու ընտրութեան մասին ընդհանուր գոհունակութիւն կայ, եւ յոյս կայ թէ պիտի հաճին ազգասիրաբար ստանձնել եւ ի գլուխ տանիլ յաջողութեամբ՝ այդ իրենց յանձնուած պաշտօնը։»

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ
[illegible]

ԲՌՆԻ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՅԱՂՆ

Յարութիւն Շահպաղեանի հեղինակած սոյն վէպը կարի մաքուր ոճով, լի զգացմունքներով, զբօսեցուցիչ եւ միանգամայն օգտակար ու հետաքրքրական ընտիր հատոր մ'է, որ բացի վերոգրեալ վէպէն կը պարունակէ նաեւ փոքրիկ եւ հետաքրքրական պատմութիւններ, ռամկական եւ գեղջկական ոտանաւորներ, զաւեշտական հանելուկներ, բանաստեղծութիւններ եւլն։

Կը ծախուի, ի գին 6 ղրշ., Պահճէ գաբու Ջրավաճառ Պօղոս աղայի քով, — Որամեան գրատունը, — Գավաֆեան գրատունը, — Բերա Նոր Թատրոնի կից ծխավաճառ Ստեփան աղայի քով, — Կամուրջի վրայ Պէօյիւքտերէի նաւամատոյցի սրճարանի կից ծխավաճառին քով։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԿՐԱՆԹ ՆԱԽԱՊԵՏԻՆ ՈՐԴԻՔԸ

ՊՍԱԿԱԼ Ի ՃԵՄԱՐԱՆԷՆ ՖՐԱՆՍԱՅԻ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՑ Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

Մեծանուն Ժիւլ Վէռնի այս ընտիր եւ հմտալից գործ, Արեւելքի մէջ իբր Թերթօն հրատարակուելէն յետոյ, ի խնդրոյ գրասէր ազգայնոց, առանձին եւս տպագրուելով՝ եռահատոր գիրք մը կազմած է։

Կը գտնուի Արեւելք լրագրոյ գրասենեակն եւ ամէն հայ գրավաճառաց քով. եւս եւ Ջրավաճառ Պօղոս եւ Յակոբ աղաներուն խանութներն ի Պահճէ Գաբու։ Գին մէն մի հատորի 7 1/2 ղրուշ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Կայս. բժշկական վարժարանի ուսուցիչներէն Արիսդիդի պէյի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՔ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն եւ Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարն երէկ մինչեւ ժամը 9 կայս. պալատան մէջ աշխատեցան եւ ապա Բ. Դուռը գնացին։

Անգլիական դեսպանատան առաջին Թարգման Սըր Սանտիսըն երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

Իտալական եւ Հելլենական դեսպանաց առաջին Թարգմանք երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցան Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին եւ խորհրդական Վսեմ. Տամեան էֆէնտիի հետ։

Գերմանիոյ Վեհ. կայսեր գերդաստանէն եւ Րումանիոյ Թագաւորի եղբօրորդի Հօհէնձօլէրն իշխանն, որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, երէկ իրիկուն Կայս. պալատ գնաց ուր Վեհ Սուլթանն հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ իրեն։ Ներկայ էին նաեւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարն եւ այլ բարձրաստիճան պաշտօնեայք, նոյնպէս գերմանական դեսպանն ու դեսպանուհին եւ դեսպանատան պաշտօնեաներէն մի քանին։

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊՆ

Մայրաքաղաքս հասած մասնաւոր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Մաճիտ եւ Շաքիր փաշաներն երէկ ժամը 8ին ճէսըր Մուսթաֆա փաշայի բանակէտէն հասած եւ անմիջապէս յԱրեւելեան Րումէլի ուղեւորած են։

Բ. Դուռը Նախընթաց օր ծանուցագիր մը ղրկեց մեծ Տէրութեանց, յորում համառօտակի պատմելէ յետոյ Դեսպանախորհրդոյ աշխատութիւններն եւ Լէյիպ էֆէնտիի պատուիրակութեան արդիւնքն ի Փիլիպէ, կը խնդրէ որ կարելի եղածին չափ շուտ ձեռնարկեն առկախ խնդրոյ կարգադրման։

Մանքէր կը հաւաստէ թէ կայսերական կառավարութիւնն այս անգամ առաջարկած է նոր Դեսպանախորհրդոյ մը գումարումն ի Պօլիս, դեսպանաց տալով աւելի ընդարձակ իշխանութիւններ։

Մանքէր կ'ըսէ թէ Աղէքսանդր իշխանն, առ Բ. Դուռն ուղղած հեռագրոյն մէջ, որոշապէս յայտարարած է թէ չպնդեր հողային փոխարինութեան մը վրայ, այլ ի փոխարէն կը պահանջէ որ Սերպիոյ վճարելիք պատերազմական տուգանքը խաղաղութեան դաշնագրոյն կնքման անհրաժեշտ պայմանը լինի։

Ն. Ֆ. Պրէս կ'ըսէ թէ Պերլինի դաշնագիրն ստորագրող Պետութիւնք յանձնախումբ մը պիտի ղրկեն պատերազմի վայրն, որուն պաշտօնը պիտի լինի չէզոք գիծ մը քաշել սերպ եւ պուլկար բանակաց միջեւ։

Այս աւուր Թուրքէի մէջ կը կարդանք.

Ինչպէս որ ծանուցինք, զինադադարի կնքման գործն յանձնուած է զինուորական յանձնաժողովոյ մը, որոյ մասին տէրութեանց մէջ բանակցութիւնք կը լինին։ Բանակցութեանց պատճառը կը համարուի Աւստրիոյ այն առաջարկութիւնն, որով կը պահանջէ թէ, Սերպիա եւ Պուլկարիա պարտին ընդունիլ վերոյիշեալ զինուորական յանձնաժողովոյ որոշումներն։

Ադրիանուպոլսէն կը գրեն առ Թուրքէ թէ Արեւելեան Րումէլիէն վերջերս եկած արժանահաւատ անձ մը կը հաւաստէ թէ քանի մ'օր առաջ, Յոյնաց եւ Պուլկարաց միջեւ կատաղի կռիւ մը տեղի ունեցեր է ի Ստանիմաքա։ Այս վերջինք, գիշերուան մութէն օգտուելով, սրակոտոր ըրեր են իրենց հանդիպած բոլոր յոյներն եւ բռնաբարեր են անոնց ընտանեկան պատիւը։ Յոյները Բ. Դրան ուղղելի աղերսագիր մը կը պատրաստեն, արդարութիւն պահանջելու համար։

Թուրքէի Ադրիանուպոլսոյ Թղթակիցը կը գրէ թէ Վեհ Սուլթանը բարեհաճած է մուշտակազարդ կրկնոց մը նուիրել Բ. Բանակի գլխաւոր հրամանատար Թահիր փաշայի։

Սելանիկէն առնուած վերջին լրոց նայելով, հանրային շէնքերու եւ առանձին բնակարանաց մէջ զետեղեալ պահեստի զօրաց թիւը կը հասնի 20,000ի։ Այդ զօրքեր պատրաստ են ի հարկին անմիջապէս ճանբայ ելնել դէպ ի սահմանագլուխն։

Առեւտրական դաշնագրոյն կնքման համար գերմանական պատուիրակ Պ. Ժիլլէ այս շաբաթ օր Վառնայի ճանբով Գերմանիա վերադարձաւ։ Կը հաւաստեն թէ Պ. Ժիլլէ, իւր մեկնումէն առաջ, անուղղակի տրոց վարչութեան հետ վերջնապէս ստորագրած է Թուրք եւ գերմանացի պատուիրակաց միջեւ կնքեալ առեւտրական նոր սակագինը։

Պ. Ճօն Սէլտըն Վիլմօր Էնկլիըրի եւ Պ. Հէնրի Տըլէ Պարնէզ Վանայ անգլիական դեր-հիւպատոս անուանեցան։

Պարսկական դեսպան Վսեմ. Մոհսին խան եւ դեսպանատան պաշտօնեայք Սթենիայէն իջած են եւ հաստատուած իրենց ձմեռնային ապարանքին մէջ ի Պօլիս։

Կայսերական բանակաց Նպաստամատոյց յանձնաժողովն այս շաբաթ Լոյտի Մէծիտ շոգենաւով Սելանիկ ղրկեց 104 հակ, որք կը պարունակէին 4000 ասուեայ շապիկներ եւ բուրդէ բաճկոններ, 5000 զոյգ գուլպայ եւ 100 կրկնոց։ Այս հակերը պիտի ղրկուին Իւսքիւպի զինուորական զօրաբաժնին։ Լոյտի ընկերութիւնը ձրիաբար փոխադրած է զայնս ի Սելանիկ եւ երկաթուղեաց վարչութիւնն ալ հրամայած է Սելանիկի կայարանապետին նմանապէս ձրիաբար փոխադրել զայնս յԻւսքիւպ։

Վագֆներու եւ արքունական հողերու խնդրոյն համար Լարիսայի օսմ. պատուիրակ Իսմայիլ պէյ հրաման ընդունած է Պօլիս վերադառնալ, ըստ որում իւր պատուիրակութեան պաշտօնը ջնջուած է եւ յանձնուած Աթէնքի օսմանեան դեսպան Ալեաս էֆէնտիի։

Շքոտրայէն կը գրեն դեկտեմբեր 1 Թուով — Չէդինէի օսմ. դեսպան Ճէվատ փաշա եւ իւր հետեւորդք, որ Գարատաղի սահմանագլխոյ գծման խնդրոյն համար Պէրանա գնացած էին, Շքոտրա վերադարձեր են օդերուն դէշութեան պատճառաւ։

Միրտիդները վերջերս վրէժխնդրութիւն մ'ի գործ դրին ընդդէմ Շքոտրայի շրջակայից լեռնաբնակ ցեղերուն։ Այդ ցեղին իրաւասութեան տակ գտնուող քանի մը մարդիկ վերջերս գողցած էին Միրտիդաց վերաբերող զանազան առարկայներ։ Իրենց ինչքերն յետս առնլու համար Միրտիդաց ամէն ջանքերն ապարդիւն մնացած լինելով, Շքոտրայէն Բրիզրէնի ճանբուն վրայ յափշտակած են վաճառականաց ղրկուելիք զանազան ապրանքներ, որոց մէջ կը գտնուէին Բրիզրէնի արքեպիսկոպոսին պատկանող քանի մը առարկայներ։

Հարուստ սեղանաւոր մը, Պ. Սալօ Գոհն, Վիէննայի Թանգարանին նուիրած է արեւելեան 700 դանկերու սքանչելի հաւաքածոյ մը, զոր ըրած է աւստրիացի մարդաբան Տօքթ. Վէյսպախ։ Վիէննայի Թանգարանն այսու ճոխացեալ է իւր տեսակին մէջ մէկ հատիկ հաւաքածոյով մը, ըստ որում յայտնի է թէ ո՛րքան դժուար է դանկեր ձեռք ձգել արեւելեան երկրաց մէջ։— Այդ հաւաքածոյին մէջ կան 195 օսմանեան դանկեր, 131 յոյն, 95 սերպօ-խրուատ, 48 հունգարացի, 47 հայ, 29 բիւզանդական ծագում ունեցող, յետոյ մարոնի, հրեայ, քուրտ, ալպանիացի եւլն դանկեր։

Ոստիկանութիւնը տեղեկանալով որ Գապաթաշի եւ Իւսքիւտարի նաւամատոյցներէն ոչխար բեռցնող նաւածիգ շոգենաւք երբեմն ճանբորդներ եւս կ'առնուն, արգիլեց զայդ։

ՋՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ՝ ՔՍԱՆ ՄԻԼԻՈՆ

ԱԶԴ ԱՌ ԲԱԺՆԵՏԷՐՍ

Կ. Պոլսոյ Ջրի Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդն, ի նկատ առնլով ծաւալման եւ բարուոքման աշխատութիւններն՝ որք անհրաժեշտ դարձած են բաժանորդագրութեանց աճեցուն ընթացքէն, որոշած է 50 ֆրանք խնդրել բաժնետէրերէն ի հաշիւ մէն մի բաժնի վճարելի մնացած չորրորդ մասին։ Վճարումը պէտք է տեղի ունենայ 1886 յունուար 15էն մինչեւ 30։

Քանի մը բաժնետէրք այդ Թուականէն առաջ վճարելու փափաք յայտնած լինելով, Վարչական Խորհուրդն որոշած է որ տարին 5 % զեղչ մը լինի 1886 յունվար 15էն առաջ լինելիք վճարմանց վրայ։

Վճարմունք կ'ընդունուին նոյեմբեր 15էն սկսեալ ի Սնտուկն Ընկերութեան, 52, փողոց տ'Անժու-Սէնդ-Օնորէ կամ Թուրքիոյ Սուբէթժէ ժէնէրալի պանքան, ի Պօլիս։

ՊՕՐՍԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՕՐՍԱ

Ղալաթիա, 4 Դեկտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս	Լոնտրայի	վրայ	(պահանջի)	109 5/8
3	»	»	(վճարելի)	109 1/4
3	»	Փարիզի	» (պահանջի)	23
3	»	»	» (վճարելի)	23 7 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ իրիկուն գոց. (Միաց. D. Սէրի Գ. կ.)		15 20
Զօրաւորին գոցուելէն վերջը	»	15 18
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	15 20
Բարձրագոյն գին		15 20
Նուազագոյն »		15 20
Կէս օրին		15 20
Փոխառութիւն 1858) » 1862)	A. Սէրի Գ. կ.	26 30
» 1860) » 1863) » 1872)	B.	15 20
» 1865) » 1869) » 1873)	C.	15 19

Իւնիֆիէ Եգիպտական

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	70 37 1/2
Այս առտու բացուեցաւ Գ. կ.	70 37 1/2
Կէս օրին	70 37 1/2

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սուբէթժէ ժէնէրալ	Գ. կ.	Անգլ. Լ.	3 18
Քրէտի ժէնէրալ	» »	Օսմ. »	6 5
Պանք տը Գոնս.	» »	» »	3 30
Սօս. Շանժ է վալէօր	» »	» »	3 20
Թրամուէյ	» »	» »	290
Րումէլիի երկաթուղի		Ֆր.	35
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ		»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		»	53

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 24
Անգլիական ոսկի	»	110 8
Բօլ Իմպէրիալ	»	90 12
[illegible]	»	51 15
Ռուսական Թղթադրամ	»	9 19
» արծաթ	»	89 15
Ֆիօրին	»	8 30
Մեճ. արծ. (տարր.)	»	107 34
Վեցնոց	»	102 25
Հինգնոց	»	102 20
Մեթալիք	»	98
Պղինձ	»	—
Թղթադրամ	»	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՕՐՍԱ

Լոնտոն, 15 Դեկտեմբեր, ժամ 5 վայր. 15 երեկ.

Անգլ. քօնսօլիտէ			99 9/16
Օսմ. »	Սէրի Դ.	բացուեցաւ	14 1/4
» »	»	գոցուեցաւ	14 1/4
» »	»	Ա.	26 3/4
» »	»	Բ.	15 3/4
» »	»	Գ.	14 1/4
Օթոմ. 1871			67
Փոխառութիւն 1877			79 1/4
Պանք Օթոմ.			10 1/8
Րուսական փոխառ. 1873			95
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)			64
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)			87 7/8
Տայրա Սանիէ			62
Տօմէնիալ (փոխառ. Րօշիլտ)			89 1/4
Հունգարական պարտաթուղթ 4 0/0			— —
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ			25 386

Վիէննա, 15 Դեկտեմբեր, ժամ 4 երեկ.

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 95
Օսմանեան երկաթուղի	17 50

Փարիզ, 15 Դեկտեմբեր, ժամ 3 վայր. 45 երեկ.

Ֆրանսական Րանթ 4 1/2 %		109 07 1/2
» » 3 %		80 82 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	բացուեցաւ	14 35
» »	գոցուեցաւ	14 35
» » Սէրի Բ.		15 75
» » Գ.		14 30
Օսմանեան երկաթուղի		35 50
» Բանքի բաժնեթուղթք		436 25
Պանք Օթոմ.		505
Քրէտի Լիօնէ		523 75
» Ֆօնսիէ		1332 50
[illegible] Լիոնի		1240
Սուէզի ջրանցք		2122 50
Րուսական 5 % 1877ի		101 1/2
Իտալական Րանթ		97 15
Եգիպտական միացեալ		322 50
Սպանիական (արտաքին)		53 3/8
Բրիօրիթէ Թիւրք		355
5 % Հելլենական		292 50
Չէք Լոնտրայի վրայ		25 23

ՓԱՐԻԶ ՓԹԻԹ ՊՕՐՍ

Փարիզ, 15 Դեկտեմբեր, ժ. 10 վ. 30 երեկ.

Ֆրանսական Րանթ 4 1/2 %	109 10
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ	14 37 1/2
Եգիպտական	323 75

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷ ՔԱՂՈՒԱԾ

ԿԱՐԻՆ

Նոյեմբեր 17.—Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կողմանէ երէկ հասած գրաւոր հրամանին համաձայն, այս առաւօտ եկեղեցւոյ մէջ սկսաւ նորընտիր Սրբազան Կաթողիկոսին Տ. Տ. Մակարայ Առաջնոյ յիշատակութիւնը։ Գեր. Առաջնորդն ի ժամ պատարագի բեմ ելնելով յիշեցուց երեք տարուընէ ի վեր կաթողիկոսական աթոռոյն Թափուր մնալը, եւ Ներսէս Պատրիարքին կաթողիկոսութեան ընտրուիլը, եւ այդ ընտրութեան ապարդիւն մնալը, եւ երկրորդ անգամ կատարուած ընտրութիւնը, եւ այս անգամ երկու ընտրելիներէն Պեսարաբիոյ առաջնորդ Տ. Մակար Ս. Արքեպիսկոպոսին հաստատուիլը, եւ այդ մասին կեդրոնին մէջ կատարուած որոշումները եւ կարգադրութիւնները, եւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կողմանէ ընդունած պաշտօնագիրը եւ յիշատակութեան սկսելու հրամանը։

Խօսից կարգին մէջ ըսաւ որ զարմանալի չէ որ Տաճկաստանի Հայոց Սահմանադրութիւնը Ռուսաստանի Հայոց սահմանադրութեան հետ բաղխում ունենայ, այլ ցանկալի է որ եկեղեցւոյ շահը եւ Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ միութիւնը ամէն բանէ վեր նկատուի եւ ամէն դժուարութեանց յաղթէ։ Եկեղեցին այդ կանոնագրութիւններէն յառաջ է եւ անոնցմէ վեր է, ուստի ուրախութեամբ կը տեսնենք որ այսօր տուեալ է մեզ խաղաղութեամբ ողջունել Լուսաւորչայ Աթոռոյ գահակալը յանձն մի արժանաւոր եպիսկոպոսի։ Նոր Կաթողիկոսին գործոց վերաբերեալ խօսից մէջ համառօտիւ յիշատակեց ու, թէ Նոր Կաթողիկոսը զաւակ է Կարնոյ մերձաւոր մի գաւառի, եւ թէ նա ինքն օծակից ընկեր եղած է Կարնոյ հանգուցեալ առաջնորդ Զօրաբաբեան Գրիգորիոս Արքեպիսկոպոսի եւ ձեռնասուն Երջանկայիշատակ Ներսէս Ե. Կաթողիկոսի Աշտարակեցւոյ։

Գեր. Առաջնորդն յիշեց եւս Արժանայիշատակ Ներսէս Պատրիարքի մահը, որոյ տարեդարձը քանի օր առաջ լրացած էր, եւ որոյ անունն կաթողիկոսական յաջորդաց հետ ալ խառնուած էր։ Ի վերջոյ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Նոր Կաթողիկոսին եւ Ամեն. Պատրիարքին համար։

—Նոր Կաթողիկոսին յիշատակութեան սկսած իբր երախտագիտութեան պարտք հոգեհանգստեան կարգ մը կատարուեցաւ վասն հանգուցեալ Գէորգ Կաթողիկոսի եւ հանգուցեալ Ներսէս Պատրիարքի։— Յիշատակութիւնը առաջին անգամ տեղի ունեցաւ Ս. Պատարագին մէջ։ Յիշատակող ժամարարն էր Տ. Պետրոս քահանայ Տ. Յովհաննէսեան, որ հանգ. Գրիգորիոսի՝ առաջնորդին յէջմիածին ուղեկցած լինելով, ներկայ գտնուած էր Նորա եւ Նորոյ Կաթողիկոսին ի միասին եպիսկոպոս ձեռնադրուելուն ի 1852, վերափոխման օրը։

—Դարձեալ այս առաւօտ յաւարտ Ս. Պատարագի հոգեհանգստեան օրհնութիւն կատարուեցաւ ի վերայ գերեզմանի հանգուցեալ ուսուցիչ Պօղոս Դելփեանի, վախճանելոյ ի 18 նոյեմբերի 1881։ Պօղոս Դելփեան՝ Սանասարեան սաներէն մին էր, որ Սանասարեան վարժարանի բացման օրերուն յանկարծական մահուամբ վախճանեցաւ։ Իւր ընկերակիցք անխափան կ'ուզեն կատարել մինչ Նորա մահուան տարեդարձը։ Սանասարեան աշակերտք եւ ուսուցիչք խմբովին բոլորած էին շիրիմը, որոյ շուրջը կանգնած էին Առաջնորդ եւ քահանայք եւ դպիրք զգեստաւորեալ։ Բազմախուռն ժողովուրդ մը ամէն աստիճանէ անձանց՝ դիմած էր ի գերեզմաննոց սրտառուչ զգացմամբ, հակառակ անձրեւային եւ ձիւնախառն եղանակին դժուարութեանց։

—Անցեալ երեքշաբթի օր կատարուեցաւ Մեծ. Կարապետ էֆէնտի Գալլարեանի միական զաւկին Տիրանին Թաղումը։ Յուղարկաւորութեան հանդիսին ներկայ էին ամէն դասակարգէ բազմաթիւ անձինք, ոչ միայն ի պատիւ Գալլարեանց ազգատոհմին, այլ եւ ի մխիթարութիւն Մեծ. Կարապետ էֆէնտիի, որ վեց զաւակներ տղայութեան հասակին մէջ կորսնցնելով բոլորովին անզաւակ մնացած է։ Գեր. Առաջնորդը եկեղեցւոյն մէջ դամբանական քարոզ մը խօսեցաւ պարագային յատուկ խրատներով եւ հոգեշահ մխիթարութիւններով։

—Քաղաքական դիրքերնիս հանդարտ է եւ մեր շուրջը շնչիւն չեմք առնուր այլ միայն հեռուէն եկած զինուց ձայները մեր ուշադրութիւնը կը գրաւեն։ Տեղւոյս զինուորական պատրաստութիւնք դանդաղ կերպով մը կը յառաջեն, եւ մտաց չփոթ չեն պատճառեր։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

«ԱՐԵՒԵԼՔ» Ի

ՆՈՐ-ՋՈՒՂԱ, 7/26 Նոյ. 1885

Փոխարէն այն հպատակութեանն եւ հաւատարմական անկեղծ զգացմանն առ տէրութիւնն Պարսից՝ զոր պարոն Ամիրեան Յակոբեան Ջուղայեցի վաճառականն ցոյց տուած էր ի Բուշեհր, Մութէզօռէդովլէ պարսկական հիւպատոսի ներկայութեամբ Նորումն յիշեալ վաճառականն ի Ջուղա լինելով՝ արժանաւոր գտաւ Վսեմափառ Արքայորդւոյ յատուկ շնորհաց եւ այն բարի վկայագրոյն՝ որ Նորին իշխանական բարձրութենէն ուղարկուելով յանձնեցաւ իւրն Բրիտանական հիւպատոս Գեր. Պ. Ստեփան Պ. Աղանուրեանի միջոցաւ ի քաղաքութիւն իւր։

Ազնուատոհմ Աղայ Մելքումեան համբաւեալ վաճառականներն որ Բուշեհր քաղաքումն գրեթէ կիսադարեան միջոց մեծ ծառայութիւններ մատուցած են Պարսկական պետութեանն եւ ի փոխարէն միշտ առանձնաշնորհս յարգանք եւ սէր վայելած են, գրեթէ երկու ամօք յառաջ Աղայ Տիգրան Յ. Մելքումեան պատիւ ունեցաւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց կողմանէ հիւպատոս ընդունուել Պարսից պետութեան մէջ ի Բուշեհր, (սոյն ուրախառիթ լուրն բազմաց ի մերազնէից Թերեւս անծանօթ է)։ Նորին հօրեղբայր Ազնուամեծար Աղայ Յարութիւն Մելքումեան որ գերդաստանօք հանդերձ ի Ջուղա կը բնակի՝ Նորին Վսեմափայլ Ջիլէ Սուլթան Կուսակալի բարձր շնորհաց եւ մտերմական համակրութեան արժանի պատիւն վայելելով միշտ՝ երբեմն այցելութիւն կուտայ Նորին Վսեմափայլութեան։ Սոյն բարեհամբաւ տոհմի թէ՛ առեւտրական եւ թէ՛ քաղաքական յառաջադիմութիւն՝ ոչ սակաւ պատիւ կը բերէ համազգեացս։

Բնիկ Ջուղայեցի բայց ի մանկութենէ հետէ ի Հնդիկս ուսեալ եւ այժմ ի Ճաւա բնակող յառաջադէմ վաճառականն Պ. Գալուստ Նազարեան որ քանի ամօք յառաջ յԵւրոպա եւս ուղեւորած էր, հայրենասիրաբար փափագելով անգամ մի եւս այցելութիւն տալ իւր հայրենեաց՝ անցեալ միջոց ի Ջուղա ժամանեցաւ եւ ըստ արժանւոյն մեծ պատուով հիւրասիրուելով իւրեան հայրենակից ազգայիններէն՝ զկնի քանի ամսոց վերադարձաւ ի Սինկափուր իւր պատուելի մօր ընկերակցութեամբ։ Յիշեալ ազգասէր պարոնն՝ որոյ ժրաջան գործունէութիւնն, բարեպաշտութիւն եւ առ համազգիս իւր ունեցած գթալի բարերարութիւններն ապացուցուած են ամէն ուրեք մեծ գովեստիւք՝ ի Ջուղա եւս բարեհաճեցաւ թէ Ամենափրկչեան տպարանին մեծագումար նպաստ եւ թէ Դավրէժ Թաղի Սուրբ Մինաս Եկեղեցւոյն պէսպէս սուրբ սպաս եւ անօթեղէնք նուիրել յիշատակ հանգուցեալ Հօրն։ Ուրախալի է յիշել որ Ջուղայեցի բազում երիտասարդք նորա ջանիւք եւ խնամօք ուսեալ եւ առեւտրականութեան մէջ զարգացած են ի Հնդկաստան եւ բազմագոյն հայրենակից աղքատ եղբարք ի գնալն իւրեանց ի Ճաւա՝ նորա ասպնջականութեան եւ դրամական օգնականութեան շնորհն վայելած են մխիթար եւ գոհ սրտիւ։

Պարոն Վարդգէս Սուրէնեանց, Ռուսահայ երիտասարդ նկարիչն՝ որ արդէն երեք ամսոյ չափ ի Ջուղա կը գտնուի՝ աստ եւս ի գործ կ'ածէ իւր արհեստն եռանդուն աշխատութեամբ։ Նա արդէն նկարած է Ասպահանու հոյակապ դաստակերտներէն մի քանին, որոց կարգումն շատ անուանի է «Մասճէդ Իմամ» կոչեցեալ Արքունական մզկիթն։

Տեղս ի Նորոյ Տ. Գրիգորիս բարձր. Սրբազան, բարեխնամ Առաջնորդի բարի հաճութեամբ եւ հրամանաւ՝ Ամենափրկչեան Տպարանումն տպագրուել սկսաւ «Սոփերք Կացրականք» ի Զօհրապեան Բանաւորաց անուն երկասիրութիւններն յատուկ ուղերձով նուիրեալ գերամեծար Պ. Գալուստ Նազարեանի անուանն։

Սուրբ Էջմիածնի Քարինքն որ Շահաբասայ առաջնոյ հրամանաւ Հայաստանից բերուած ի Նոր Ջուղա եւ Ս. Գէորգայ եկեղեցւոյ գաւթումն պահուած կայ արդէն իբրեւ Հայրենեաց Սրբազան աւանդ եւ ազգային մխիթարութիւն՝ Ջուղայեցի երկսեռ ժողովրդականներէն մինչեւ ցայսօր յար-